

T.C.
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Psikoloji Anabilim Dalı
Klinik Psikoloji Bilim Dalı

EVLİ BİREYLERDE SOSYAL MEDYA BAĞIMLILIĞI VE
ALGILANAN SOSYAL DESTEK İLE EVLİLİK
UYUMU ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Tezi

Gözde MUMAY

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Hatice GÜNEŞ

İstanbul-2022

TEZ TANITIM FORMU

- YAZAR ADI SOYADI** : Gözde MUMAY
- TEZİN DİLİ** : Türkçe
- TEZİN ADI** : Evli Bireylerde Sosyal Medya Bağımlılığı ve Algılanan Sosyal Destek ile Evlilik Uyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi
- ENSTİTÜ** : İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
- ANABİLİM DALI** : Psikoloji
- TEZİN TÜRÜ** : Yüksek Lisans
- TEZİN TARİHİ** : 16.02.2022
- SAYFA SAYISI** : 90
- TEZ DANIŞMANLARI** : Dr. Öğr. Üyesi Hatice GÜNEŞ
- DİZİN TERİMLERİ** : Sosyal Medya Bağımlılığı, Algılanan Sosyal Destek, Evlilik Uyumu
- TÜRKÇE ÖZET** : Bu araştırmada, evli bireylerin sosyal medya bağımlılıkları, algılanan sosyal destekleri ve evlilik uyumları arasındaki ilişkiyi incelemek amaçlanmıştır. Araştırmaya, İstanbul ilinde yaşayan 250 evli birey katılmıştır. Araştırmanın verileri Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği ve Evlilik Uyumu Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde Bağımsız Örneklem T-Testi, ANOVA ve Korelasyon Analizi kullanılmıştır. Araştırma sonucuna göre ise bireylerin sosyal medya bağımlılıkları ile algılanan sosyal destek ve evlilik uyumu arasında negatif yönde anlamlı korelasyon saptanmıştır. Bireylerin algılanan sosyal destek düzeyleri ve evlilik uyumları arasında ise pozitif yönde anlamlı korelasyon tespit edilmiştir. Araştırmanın bulguları, alanyazın ve araştırmalar ışığında tartışılmış, öneriler sunulmuştur.

DAĞITIM LİSTESİ

: 1. İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim
Enstitüsüne

2. YÖK Ulusal Tez Merkezine

Gözde MUMAY

T.C.
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Psikoloji Anabilim Dalı
Klinik Psikoloji Bilim Dalı

EVLİ BİREYLERDE SOSYAL MEDYA BAĞIMLILIĞI VE
ALGILANAN SOSYAL DESTEK İLE EVLİLİK
UYUMU ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Tezi

Gözde MUMAY

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Hatice GÜNEŞ

İstanbul-2022

BEYAN

Bu tezin hazırlanmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğu, kullanılan verilerde herhangi tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez olarak sunulmadığını beyan ederim.

Gözde MUMAY

.../.../2022

İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Gözde Mumay'ın "Evli Bireylerde Sosyal Medya Bağımlılığı ve Algılanan Sosyal Destek ile Evlilik Uyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" adlı tez çalışması, jürimiz tarafından Psikoloji anabilim dalı, Klinik Psikoloji bilim dalında YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.

İmza

Başkan

Doç. Dr. Canan TANIDIR

İmza

Üye

Dr. Öğr. Üyesi Hatice GÜNEŞ

(Danışman)

İmza

Üye

Dr. Öğr. Üyesi Hasan SEZEROĞLU

ONAY

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

... / ... / 20..

İmzası

Prof. Dr. İzzet GÜMÜŞ

Enstitü Müdürü

ÖZET

Bu araştırmada, evli bireylerde sosyal medya bağımlılığı belirti düzeyleri, algılanan sosyal destek düzeyi ve evlilik uyumu arasındaki ilişkilerin incelenmesi ve bu faktörlerin çeşitli sosyodemografik değişkenler ve sosyal medyada geçirilen süre ve sosyal medya kullanım amaçları gibi sosyal medya kullanım özellikleri bağlamında incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya, İstanbul ilinde yaşayan 250 evli birey (kaç kadın, kaç erkek yaz) katılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği ve Evlilik Uyumu Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Araştırma sonucunda evli bireylerde Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği'nden alınan puanlar ile algılanan sosyal destek düzeyi arasında yüksek düzeyde negatif bir korelasyon ($r = -.81$; $p < .01$) saptanmıştır. Ayrıca sosyal medya bağımlılığı belirti düzeyi ile evlilik uyumu arasında orta düzeyde negatif bir korelasyon ($r = -.44$; $p < .01$) bulunmuştur. Son olarak evli bireylerde algılanan sosyal destek ile evlilik uyumu arasında düşük düzeyde pozitif korelasyon ($r = .27$; $p < .01$) saptanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Sosyal Medya Bağımlılığı, Algılanan Sosyal Destek, Evlilik Uyumu

SUMMARY

In this study, it was aimed to examine the relationship between social media addiction symptoms, perceived social support and marital adjustment in married individuals. Social media addiction symptoms, perceived social support and marital adjustment of individuals were investigated with respect to sociodemographic factors and social media usage habits. The study included 250 married individuals living in the province of Istanbul. The data were collected using the Social Media Addiction Scale, the Multidimensional Scale of Perceived Social Support and the Marriage Adjustment Scale. According to the results of this study, there was a negative correlation ($r = -.81$; $p < .01$) between social media addiction symptoms and perceived social support in married individuals. A negative correlation was detected between social media addiction symptoms and marital adjustment ($r = -.44$; $p < .01$) The level of perceived social support negatively correlated with marital adjustment ($r = .27$; $p < .01$).

Keywords: social media addiction, perceived social support, marital adjustment

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
SUMMARY	ii
İÇİNDEKİLER	iii
KISALTMALAR	vi
TABLOLAR LİSTESİ.....	vii
EKLER LİSTESİ	viii
ÖNSÖZ.....	ix
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN ÖZELLİKLERİ

1.1. Araştırmanın Problemi.....	3
1.2.Araştırmanın Alt Problemleri.....	5
1.3.Araştırmanın Amacı	6
1.4.Araştırmanın Önemi.....	6
1.5. Araştırmanın Varsayımları.....	7
1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları	7

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Sosyal Medya Kavramı	8
2.2. Sosyal Medyanın Tarihsel Gelişimi	8
2.2.2. Popüler Sosyal Medya Platformları	10
2.2.3. Facebook	10
2.2.4. Instagram	10
2.2.5. Youtube	10
2.2.6. Whatsapp	11
2.3. Sosyal Medya Bağımlılığı.....	11
2.3.1. Sosyal Medya Bağımlılığı Kavramı	11
2.3.2. Tanı.....	13
2.3.3. Sosyal Medya Bağımlılığı ile İlgili Araştırmalar	13
2.4. Algılanan Sosyal Destek	15
2.4.1. Sosyal Destek Kavramı	15

2.4.2. Sosyal Destek Türleri	15
2.4.3. Algılanan Sosyal Destek	16
2.4.4. Algılanan Sosyal Destek ile İlgili Araştırmalar	17
2.5. Evlilik Uyumu	18
2.5.1. Evlilik Kavramı	18
2.5.2. Evlilik Uyumu	19
2.5.3. Evlilik Uyumunu Etkileyen Faktörler	20
2.5.4. Evlilik Uyumu ile İlgili Araştırmalar	21

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli	23
3.2. Evren ve Örneklem	23
3.3. Veri Toplama Araçları	23
3.3.1. Kişisel Bilgi Formu	23
3.3.2. Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği- Yetişkin Formu (SBMÖ-YF)	24
3.3.3. Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği	24
3.3.4. Evlilik Uyum Ölçeği	25
3.4. Verilerin İstatistiksel Analizi	26

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

4.1. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Belirti Düzeyleri, Algılanan Sosyal Destek Düzeyi ve Evlilik Uyumlarına İlişkin Veriler	30
---	----

BEŞİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA VE SONUÇ

5.1. Tartışma.....	43
5.1.1. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Belirti Düzeyleri, Algılanan Sosyal Destek Düzeyleri ve Evlilik Uyumlarının Cinsiyet Değişkenine Göre İncelenmesi.....	43
5.1.2. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Belirti Düzeyleri, Algılanan Sosyal Destek Düzeyleri ve Evlilik Uyumlarının Yaş Değişkenine Göre İncelenmesi.....	44
5.1.3. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Belirti Düzeyleri, Algılanan Sosyal Destek Düzeyleri ve Evlilik Uyumlarının Eğitim Düzeyi ve Eşlerin Eğitim Düzeyi Değişkenlerine Göre İncelenmesi	45

5.1.4. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Belirti Düzeyleri, Algılanan Sosyal Destek Düzeyleri ve Evlilik Uyumlarının Çalışma Durumları ve Eşlerin Çalışma Durumları Değişkenine Göre İncelenmesi.....	46
5.1.5. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Belirti Düzeyleri, Algılanan Sosyal Destek Düzeyleri ve Evlilik Uyumlarının Gelir Düzeyi Değişkenine Göre İncelenmesi.....	47
5.1.6. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Belirti Düzeyleri, Algılanan Sosyal Destek Düzeyleri ve Evlilik Uyumlarının Eşlerin Tanışma Şekline Göre İncelenmesi.....	48
5.1.7. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Belirti Düzeyleri, Algılanan Sosyal Destek Düzeyleri ve Evlilik Uyumlarının Çocuk Sayısına Göre İncelenmesi.....	49
5.1.8. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Belirti Düzeyleri, Algılanan Sosyal Destek Düzeyleri ve Evlilik Uyumlarının Sosyal Medya Kullanım Süresine Göre İncelenmesi.....	50
5.1.9. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Belirti Düzeyleri, Algılanan Sosyal Destek Düzeyleri ve Evlilik Uyumlarının Sosyal Medya Kullanım Amaçlarına Göre İncelenmesi.....	52
5.1.10. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Belirti Düzeyleri, Algılanan Sosyal Destek Düzeyleri ve Evlilik Uyumları Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi	53
5.2. Sonuç ve Öneriler.....	54
KAYNAKÇA.....	57
EKLER.....	68

KISALTMALAR

SPSS	: STATİSTİKAL PACKAGE FOR SOCIAL SCIENCES
SMB	: SOSYAL MEDYA BAĞIMLILIĞI
ÇBASD	: ÇOK BOYUTLU ALGILANAN SOSYAL DESTEK
EU	: EVLİLİK UYUMU

TABLolar LİSTESİ

Tablo 4. 1. Bireylerin Demografik Özellikleri	27
Tablo 4. 2. Aritmetik Ortalama, Standart Sapma, Basıklık ve Çarpıklık Değerleri... ..	29
Tablo 4. 3. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılıkları, Algılanan Sosyal Destek ve Evlilik Uyumlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	30
Tablo 4. 4. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılıkları, Algılanan Sosyal Destek ve Evlilik Uyumlarının Yaşa göre incelenmesine ilişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	31
Tablo 4. 5. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılıkları, Algılanan Sosyal Destek ve Evlilik Uyumlarının Eğitim Düzeyine göre incelenmesine ilişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	32
Tablo 4. 6. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılıkları, Algılanan Sosyal Destek ve Evlilik Uyumlarının Eş Eğitim Düzeyine göre incelenmesine ilişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	33
Tablo 4. 7. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılıkları, Algılanan Sosyal Destek ve Evlilik Uyumlarının Çalışma Durumu Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	34
Tablo 4. 8. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılıkları, Algılanan Sosyal Destek ve Evlilik Uyumlarının Eşlerin Çalışma Durumu Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	35
Tablo 4. 9. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılıkları, Algılanan Sosyal Destek ve Evlilik Uyumlarının Gelir Düzeyine göre incelenmesine ilişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	36
Tablo 4. 10. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılıkları, Algılanan Sosyal Destek ve Evlilik Uyumlarının Eşlerin Tanışma Şekline göre incelenmesine ilişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	37
Tablo 4. 11. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılıkları, Algılanan Sosyal Destek ve Evlilik Uyumlarının Çocuk Sayısına göre incelenmesine ilişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	38
Tablo 4. 12. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılıkları, Algılanan Sosyal Destek ve Evlilik Uyumlarının Sosyal Medya Kullanım Sıklığına göre incelenmesine ilişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	39
Tablo 4. 13. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılıkları, Algılanan Sosyal Destek ve Evlilik Uyumlarının Sosyal Medya Kullanım Amacına göre incelenmesine ilişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	40
Tablo 4. 14. Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı, Algılanan Sosyal Destek ve Evlilik Uyumu Arasındaki Korelasyon Analizi	42

EKLER LİSTESİ

EK-A BİLGİLENDİRİLMİŞ ONAM FORMU

EK-B KİŞİSEL BİLGİ FORMU

EK-C SOSYAL MEDYA BAĞIMLILIĞI ÖLÇEĞİ

EK-D ÇOK BOYUTLU ALGILANAN SOSYAL DESTEK ÖLÇEĞİ

EK-E EVLİLİK UYUMU ÖLÇEĞİ

EK-F ETİK KURUL KARAR ÖRNEĞİ

ÖNSÖZ

Tez yazım sürecinde tüm bilgi birikimini benden esirgemeyen, zor süreçlerden geçerken yanımda olan, her daim anlayış gösteren ve destekleyen değerli hocam Dr. Öğr. Üyesi Hatice Güneş'e teşekkürlerimi sunarım.

Eğitim hayatım boyunca bana olan inancını hiçbir zaman yitirmeyen, her zaman beni destekleyen kıymetli annem Nilgün Mumay'a, önümü her daim açan maddi manevi desteğini hiçbir zaman eksik etmeyen kıymetli babam Eyüp Mumay'a, tez yazım sürecimde stresimi benimle yaşayan ve beni motive eden canım kardeşim Buse Mumay Ertuğrul'a ve sabahladığım tüm gecelerde yanımda olan canım kardeşim Ensar Mumay'a teşekkürlerimi sunarım.

Gözde Mumay

GİRİŞ

Günümüzde teknolojinin gelişimi, internet, bilgisayar, akıllı telefon vb. araçların yaygınlaşması ile sosyal medya kullanımının giderek arttığı ve kullanım amaçlarının çeşitlendiği görölmektedir. Dünyanın yaşadığı bu hızlı değişim sosyal ve toplumsal açıdan da bir dönüşüme sebep olmaktadır (Başlar, 2013; Tektaş, 2014). Bireyler toplum içerisinde kendilerine yer edinmek ve kendilerini keşfetmek amacıyla sosyal medya platformlarını aktif bir şekilde kullanmaktadırlar (Aksaçlıoğlu ve Yılmaz, 2017). Sosyal medya platformlarının giderek yaygın hale gelmesi ve bu platformlarda etkin olan kişi sayısının artması, sosyal medya platformlarının kullanıcılar üzerindeki olumlu ve olumsuz etkilerinin de artışına neden olmaktadır. Bu etkiler bağlamında sosyal medyanın denetlenemez ve kişinin aile, sosyal ve iş yaşamındaki işlevselliğini olumsuz etkileyecek biçimde kullanımı davranışsal bir bağımlılık olarak sosyal medya bağımlılığı kavramını gündeme getirmiştir (Kışlak, 1999).

Sosyal medya bağımlılığının olumsuz etkilemesi beklenebilecek kişilerarası ilişki biçimlerinin en önemlilerinden biri evlilik kurumudur. Sosyal medya bağımlılığının bireylerin evlilik uyumları üzerinde ne tür bir etki gösterdiği araştırmacıların ilgisini çeken bir konu haline gelmiştir. Kışlak (1999), evlilik kavramını bireyleri duygusal, davranışsal ve kimi zaman biyolojik yönlerden etkileyen sosyal bir sistem olarak belirtmiştir. Duygusal, davranışsal, sosyal ve cinsel faktörleri barındıran evlilikte eşlerin uyum sağlayabilmesi, ruhsal huzurun temelini oluşturmaktadır (Kalkan. 2002). Spanier (1976) evlilik uyumunu, ilişkinin devingen bir ahenk içinde süreğenliğini sağlayacak yapıları barındıran bir oluşum olarak tanımlamıştır. Fincham ve Beach'e (2000) göre evlilik uyumu, huzurlu ve sağlıklı bir evlilik açısından önem teşkil etmektedir. Evlilik uyumu, eşlerin birlikte olmaktan dolayı mutlu olması ve geçirdikleri vakitten doyum sağlamaları şeklinde ifade edilmiştir (Bradbury, Fincham ve Beach, 2000). Evlilik uyumu, eşlerin ortak bir düşünce de buluşabilmesini, birbirlerinin varlığından memnun olmalarını, birbirlerine saygı duymalarını ve önemli ve zor durumlarda birbirlerini olmalarını kapsamaktadır (Taşçı ve ark., 2008). Bu bağlamda bireylerin evlilik içerisinde algıladıkları sosyal destek evlilik uyumu ile ilişkili bir unsur olarak karşımıza çıkar.

Sosyal destek, Walker ve ark. (1977) tarafından bireylerin sosyal kimliklerini olumlu yönde etkileyen ve sosyal ilişkileri sayesinde elde ettikleri duygusal, maddi, hizmet ve bilgiye dair destek ile kurulan yeni sosyal çevreler olarak belirtilmiştir. Sosyal destek bireylerin ilişkilerini tanımlamaları ve hayat kalitelerini iyileştirmeleri açısından oldukça önemlidir (Aksan ve Altunsu Sönmez, 2019). Rosenfelt ve Richman (1998) sosyal desteği çok boyutlu bir kavram olarak tanımlamanın daha doğru olacağını belirtmişlerdir. Sosyal destek kavramı tanımlanırken özellikle iki tür açıklama yapılmaktadır; birincisi bireyin gereksinimi olan yardımları bireye sunmak ikincisi ise bireyi destek aldığına inandığı bir sosyal çevreye ait hissettirmek ile ilgilidir. Bu tanımlamalara göre sosyal destek, alınan sosyal destek ve algılanan sosyal destek olmak üzere iki gruba ayrılmaktadır. Buna göre algılanan sosyal destek bireyin ihtiyaç halinde etrafındaki kimselerden yardım alabileceğine ilişkin inancı olarak belirtilmiştir (Rosenfelt ve Richman, 1998). Birey sosyal desteğe gereksinim duyduğu anlarda eğer bu destek beklentisini karşılayabilirse dolaylı yollardan kendisine de değer biçmektedir. Birey çevresi tarafından desteklenmeye değer görüldüğünü, gereksinim duyması halinde yardımına koşacak insanlar olduğunu düşünüyorsa bu durum algılanan sosyal destek düzeyinin yüksek olduğu anlamına gelir. Bireyin sosyal destek beklentisinin en fazla olduğu çevresi ise birliktelik yaşadığı kişidir. Bireyin ilişkisinde algıladığı sosyal destek düzeyinin yüksek olması ilişki dinamiklerini etkilemektedir (Rosenfelt ve Richman, 1998). Bireylerin kişilerarası ilişkilerde deneyimledikleri destek algısının düşük olmasının pek çok ruhsal sorun ile ilişkili olduğu bilinmektedir (Taşçı ve ark., 2008). Bu sorunlar arasında sosyal medya bağımlılığı da yer almaktadır (Kıslak, 1999). Tüm bu bilgiler bağlamında bu çalışmada evli bireylerde sosyal medya bağımlılığı belirtileri, algıladıkları sosyal destek düzeyi ve evlilik uyumu arasındaki ilişkilerin incelenmesi amaçlanmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN ÖZELLİKLERİ

1.1. Araştırmanın Problemi

Toplumda teknolojinin gelişimi ile günlük yaşamda pek çok alanda kolaylıklar yaşanmıştır. Kazanılan bu kolaylıklar enerji ve zaman açısından tasarruf sağlamaktadır. Önceleri bilgiye ulaşabilmek için çok fazla zaman harcanırken günümüzde internet sayesinde bilgiye dakikalar zarfında ulaşılabilmektedir. Yaşanan bu kolaylık internetin hayatın vazgeçilmez bir parçası olmasına sebep olmaktadır. Bu durum internet bağımlılığı kavramının ortaya çıkmasına neden olmuştur. İnternet ve sosyal medya bağımlılığı bireylerin çabalasalar dahi internetten ayrılamamasıyla, planlanan kullanım zamanının aşılmasıyla, kullanım için çeşitli yalanlar söylenmesiyle, kullanım nedeniyle görev ve sorumlulukların aksatılmasıyla ve toplumsal soyutlanmayla kendini göstermektedir (Akınoğlu, 2002). İnternetin toplum üzerinde olumlu etkileri olduğu kadar olumsuz da birçok etkisinden söz etmek mümkündür ve bu etkilerden birisinin sosyal medya bağımlılığı olduğu söylenebilir (Çalık ve Çınar, 2009). Sosyal medya bağımlılığı sosyal medya platformlarının kontrol dışı ve zararlı kullanımını belirleyen bir kavramdır. Sosyal medya bağımlılığı son yıllarda birçok psikolojik problemle ilişkilendirilerek akademik camiada ve bilim dünyasında psikolojik bir problem olarak ele alınmaya başlanmıştır. Özellikle de eğitimciler, psikolojik danışmanlar, psikologlar ve psikiyatristler konu üzerinde çeşitli araştırmalar yapmaya başlamışlardır (Turnalar Kurtaran, 2008; Young, 2006; Cengizhan, 2005; Orhan ve Akkoyunlu, 2004; Bölükbaş, 2003; Ayaroğlu, 2002; Morahan-Martin ve Schumacher, 2000; Eichenberg ve Ott, 1999). Sosyal medyanın aşırı (Ceyhan, Ceyhan ve Gürcan, 2007) ya da kontrolsüz kullanılması (Young, 1999) ve en az 8,5 ile 21,5 saatinin çevrimiçi geçirilmesi bağımlılık olarak ifade edilmektedir. Alanyazın incelendiğinde bireylerin sosyal medya kullanım süreleri ile sosyal medya bağımlılığı arasında pozitif korelasyon saptanmıştır (Özdemir, 2019). Sosyal medyanın en başlıca özelliği hiç şüphesiz iletişim amaçlı kullanılmasıdır. Bireyler açısından sosyal medya, sosyal ilişkiler kurmak ve biçimlendirme için kullandıkları bir araçtır. Sosyal medya kullanımının artması ile sosyal aktivitelerde azalma ve sosyal ilişkilerin kurulmasında aksamalar yaşandığına ilişkin araştırmalar

mevcuttur (Selfhout vd., 2009). Ayrıca sosyal medya ile empatik tepkiler, öz saygı, ilişkilerde saygı, sevgi ve güven arasında ilişkilerin incelendiği çalışmalar literatürde mevcuttur (Morahan- Martin ve Schumacher, 2000; Eichenberg ve Ott, 1999). Sosyal medya ile ilişkisi tartışılan tüm bu kavramlar empatik tepki, ilgi, sevgi, güven, saygı, takdir edilme gibi kişisel, sosyal, psikolojik nitelikli her türlü faktör sosyal destek kavramının da temelini oluşturmaktadır (Yıldırım, 2006). Ayrıca sosyal medyanın sosyal iletişimin yerine geçmesi, gerçek yaşamda elde edilen ve sosyal medya aracılığıyla elde edilen sosyal destekten söz edilmesini beraberinde getirmiştir (Yeh vd., 2008). Bu çalışmada sosyal medya ile yakından ilişkili olduğu kanısıyla araştırılmaya değer görülen diğer kavram algılanan sosyal destektir. Bireyin yaşamında sevilen, değer verilen ve aranan, gerektiğinde sosyal gereksinimleri karşılanabilen bir konumda bulunması her türlü ilişkisinden daha fazla doyum alması ve kabul görüldüğü duygusunu yaşamasını sağlamaktadır (Elmacı, 2006). Bireyin zaman zaman toplum içinde beklenen rollerini gerçekleştirmelerinde zorlanmaları, kaygıya neden olabilmektedir. Bu durum ise sosyal destek gereksiniminin artmasına neden olmaktadır. Algılanan sosyal destek duygusal destek ile paralel bir kavramdır. Duygusal destek, bireyin benlik değeri ile ilgili desteği vurgulamaktadır (Barrera, 1986). Yapılan çalışmalar sosyal desteğin alınan ve algılanan sosyal destek şeklinde iki gruba ayrıldığını göstermektedir. Alınan sosyal destek, stres durumunda doğal bir biçimde meydana gelen yardım etme davranışları olarak tanımlanırken, algılanan sosyal destek gereksinim duyulduğunda alınacak yardım davranışına olan inançtır (Barrera, 1986). Algılanan sosyal desteğin, alınan sosyal desteğe göre strese karşı daha faydalı olduğu ve psikolojik sağlığı daha fazla desteklediği vurgulanmıştır (Cassel, 1976). Alanyazın incelendiğinde algılanan sosyal destek ile sosyal uyum, depresyon, algılanan problem çözme becerileri, evlilik tutumu, evlilik uyumu gibi değişkenlerin ilişkisine bakılan çalışmalar mevcuttur (Awang vd., 2014; Cohen ve Wills, 1985). Algılanan sosyal desteğin iyi düzeyde olmasının önemini House ve ark. (1988) şu şekilde ifade etmişlerdir; “21. yy’da evlilik ilişkilerinde değişimler meydana gelmektedir. Bu değişimler sonucunda eşi veya çocuğu olmayan bireylerin sayısı giderek artmakta ve bu kişiler ilişki ve destek anlamında eksiklik yaşamaktadırlar. Bu nedenle günümüzde sosyal ilişkilerin önemini kavramak son derece önemlidir.” House ve ark. (1988) tarafından belirtildiği üzere, algılanan sosyal desteğin özellikle evlilik yaşamında da hissedilmesi son derece elzemdir. Algılanan sosyal destek ile bu sebeple

ilişkisi olduğu düşünölen evlilik uyumu kavramı da bu araştırmada incelenen kavramlardan biridir.

Evlilik, eşlerin birbirlerine yönelik algıları, evlilikten beklentileri, evlilikten sağladıkları doyum gibi durumları içinde barındıran önemli bir yapıdır. Evlilik ile oluşan ailenin, toplumların yapı taşı olarak görölməsi, sağlıklı evlilik ilişkilerini betimlemeye yönelik araştırmaların sayısını arttırmıştır. Evlilik uyumu; ortaklığın, sosyalliğin ve hoşa giden başka

etkinliklerin ne ölçüde gerçekteştiğine bağlıdır. Sağlıklı ve uyumlu bir evlilik, anlayış, empati, saygı, aşk ve iyi bir cinsel yaşam gibi pek çok etmenin bir araya gelmesiyle oluşur (Collins ve Coltrane, 1991; O'Grady ve Tucker, 1990; Broderick ve O'Leary, 1986). Yapılan araştırmalar eşler arasındaki desteğin, eşlerin geçirdikleri zamanın kalitesinin eşlerin uyumları ile ilişkili olduğu belirtilmiştir (Broderick ve O'Leary, 1986; Spainer vd., 1995). Evlilik uyumu, evliliğe yönelik duyulan memnuniyettir. Evlilik uyumu, evlilikte huzurun artması ve çatışmanın başarılı karşılanmasıyla gelmektedir (O'Grady ve Tucker, 1990). Araştırmada ele alınan değişkenlere ve bunlar ile ilgili yapılan araştırmalara bir bütün olarak bakıldığında sosyal medya bağımlılığı, algılanan sosyal destek, evlilik uyumu değişkenleri arasında ilişki kurulabileceği ve bu değişkenlerin çeşitli soysu-demografik durumlara göre farklılaşabileceği beklenmektedir. Bu bağlamda bu araştırmanın temel problemi evli bireylerde sosyal medya bağımlılığı, algılanan sosyal destek ve evlilik uyumu ilişkisinin incelenmesidir.

1.2.Araştırmanın Alt Problemleri

1. Evli bireylerde sosyal medya bağımlılığı yaşa, cinsiyete, eğitim durumuna, gelir düzeyine, çalışma durumuna, eşlerin tanışma şekline, çocuk sayısına, sosyal medyada geçirilen süre ve sosyal medya kullanım amaçlarına göre farklılaşmakta mıdır?
2. Evli bireylerde algılanan sosyal destek yaşa, cinsiyete, eğitim durumuna, gelir düzeyine, çalışma durumuna, eşlerin tanışma şekline, çocuk sayısına, sosyal medyada geçirilen süre ve sosyal medya kullanım amaçlarına göre farklılaşmakta mıdır?
3. Evli bireylerde evlilik uyumu yaşa, cinsiyete, eğitim durumuna, gelir düzeyine, çalışma durumuna, eşlerin tanışma şekline, çocuk sayısına, sosyal medyada geçirilen süre ve sosyal medya kullanım amaçlarına göre farklılaşmakta mıdır?

4. Evli bireylerde sosyal medya bağımlılığı, algılanan sosyal destek ve evlilik uyumu arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

1.3.Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, evli bireylerde sosyal medya bağımlılığı belirtilerinin sıklığının belirlenmesi, sosyal medya bağımlılığının demografik değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğinin incelenmesi ve sosyal medya bağımlılığı ve algılanan sosyal destek düzeyleri ile evlilik uyumu arasındaki ilişkinin incelenmesidir.

1.4.Araştırmanın Önemi

Bu çalışmanın amacı, evli bireylerde sosyal medya bağımlılığı belirtileri, algılanan sosyal destek düzeyi ve evlilik uyumu arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Evlilik uyumu ile ilgili yapılan çalışmalara bakıldığında bu konuda farklı değişkenlerle az sayıda çalışma yapıldığı göze çarpmaktadır. Özellikle sosyal medya bağımlılığı ve algılanan sosyal destek gibi değişkenlerle evlilik uyumunun beraber incelendiği çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir.

Literatürde sosyal medya bağımlılığı üzerine birçok araştırma bulunmaktadır. Ancak bu çalışmaların çoğunlukla ergenler ile gerçekleştirildiği saptanmıştır.18-35 yaş aralığında bulunan bireyler hakkında sosyal medya bağımlılıklarının evlilik uyumu ve algılanan sosyal destek açısından inceleyen bir çalışmalar sınırlıdır. 18-35 yaş arası evli bireylerde sosyal medya kullanımının teknolojinin gelişimiyle birlikte artış göstermesi ve kontrollü kullanılmaları çeşitli problemlere neden olmaktadır. Bu sebeple evli bireylerde sosyal medya bağımlılığı, algılanan sosyal destek ve evlilik uyumunun ilişkisinin incelendiği bu çalışmada elde edilen bulguların, sosyal medya bağımlılığı kavramının iyi bir biçimde anlaşılmasına ve evli bireylerde oluşturduğu etkilerin yorumlanmasına katkılarda bulunacağından bu çalışmanın önemli olduğunu söylemek uygun olacaktır.

Sosyal medya platformlarının kullanım sıklığı, şekli gibi etmenlerin algılanan sosyal destek ve evlilik uyumunu etkileyeceği düşünülmektedir. Bireylerin sosyal destek düzeyi ve evlilik uyumları durumunun, sosyal medya kullanma nedenleri, oranları ve özelliklerinin değişiklik gösterebileceği tahmin edilmektedir.

Evlilik uyumunun bozulma nedenlerinden biri olabileceği düşünölen sosyal medya bağımlılığının bu açıdan incelenmesi çalışma çerçevesinde önemsenmektedir. Evlilik uyumu ve sosyal medya bağımlılığı arasında nasıl bir ilişkinin var olduğunun tespit edilmesinin bu konu üzerinde çalışma yapacak araştırmacılara ışık tutacağı düşünölmektedir.

1.5. Araştırmanın Varsayımları

- 1) Araştırmanın örneklemini evreni temsil etmektedir.
- 2) Araştırma sonucunda elde edilen verilerin tümünün geçerli ve güvenilir veriler olduğu varsayılmaktadır.
- 3) Araştırmada katılımcıların Sosyodemografik Bilgi Formu, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği- Yetişkin Formu (SMBÖ- YF), Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği ve Evlilikte Uyum Ölçeğini (EUÖ) içtenlikle ve doğru yanıtladıkları varsayılmaktadır.

1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları

- 1) Araştırmanın evreni İstanbul ilinde yaşayan 18-30 yaş arası evli bireyler ile sınırlıdır.
- 2) Araştırmanın örneklemini İstanbul ilinde yaşayan 18-30 yaş arası 250 evli birey ile sınırlıdır.
- 3) Araştırmada elde edilen veriler Sosyodemografik Bilgi Formu, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği- Yetişkin Formu (SMBÖ- YF), Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği ve Evlilikte Uyum Ölçeğinin (EUÖ) ölçtüğü veriler ile sınırlıdır.

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Sosyal Medya Kavramı

Sosyal medya, kullanıcılarının bireysel profil oluşturarak arkadaşları ile iletişim kurabilmelerine, birbirleriyle bilgi, görüş ve ilgi alanlarını paylaşabilmelerine ve boş zamanlarını eğlenceli biçimde geçirebilmelerine olanak sağlayan sanal topluluklardır (Altınsoy Akdemir M.,2021).

Günümüzde popüler olarak en çok tercih edilen iletişim aracı sosyal medyadır. Sosyal medyanın hayatımıza girmesiyle birlikte, bireyler zaman, mekan sınırı olmaksızın birbirleriyle iletişim kurabilmektedir. Bununla birlikte bireyler normal yaşantılarındaki arkadaşlık kurma ve arkadaşlık ilişkilerini devam ettirme gibi davranışlarını sosyal medya araçları ile gerçekleştirmeye başlamışlardır (Bonetti, Luigi, Marilyn A. Campbell, Gilmore L.,2010).

Sosyal medyayı diğer internet araçlarından ayıran özellik kişiye özgü olması ve her yaşta bireyin kullanabilmesidir. Bununla birlikte kullanıcılar sosyal medyayı farklı şekilde kullanmaktadır. Kimileri sosyal medyayı yalnızlaşmak için kullanırken kimileri de yeni insanlarla tanışıp yalnızlığını gidermek için kullanmaktadır (Aksoy, 2020).

2.2. Sosyal Medyanın Tarihsel Gelişimi

Sosyal medya kullanımının tarihsel gelişimini görmek için internetin dünden günümüze kadar olan gelişimine bakmamız gerekir. Rafal Tomal ve Beth Hayden sosyal medyanın dünden günümüze kadar olan tarihsel yapısını şöyle sıralamıştır;

- 1971: İlk olarak İsviçre’de bulunan ve bu konular hakkında uğraşan iki araştırmacının birbirlerine internet üzerinden gönderdikleri posta ile başlar.
- 1980: USENET yapısının oluşumu ile tüm internet kullanıcıları birbirleri ile farklı alanlardaki içerikleri paylaşabildi.

- 1990: İnsanların iletişime daha rahat ulaşabilmesi adına Tim Berners tarafından Worl Wide Web oluşturuldu.
- 1994: Bir öğrenci olan Justin Hall tarafından kişiye ait olan ilk blog sayfası yayınlandı.
- 1996: Bireylerin birbirlerine soru sorabildikleri bir uygulama olan ASK.com sitesi yapıldı.
- 1999: İnsanların düşüncelerini yazabilecekleri ve bunları aileleri, arkadaşlarıyla kullanabilecekleri bir site olan Blogger oluşturuldu.
- 2000: Jimmy Vales'in oluşturduğu ve insanların çevrimiçi kullanabildikleri bir sözlük olan Wikipedia bir site haline geldi. Açıldığı ilk yıl içerisinde kullanıcılar tarafından 20.000'den fazla içerik oluşturuldu.
- 2001: Bireylerin birbirleri ile organizasyon yapabildiği ve buluşabildiği bir uygulama olan MEETUP oluşturuldu.
- 2003: Genç yaştaki kullanıcıların daha çok kullanım gösterdiği MySpace oluşturuldu. Kullanıcılar birbirleri ile paylaşım yapabiliyordu.
- 2004: Mark Zuckerberg tarafından sosyal medyanın en temel taşlarından biri olan Facebook oluşturuldu.
- 2005: Bir video paylaşım sitesi olan Youtube, internet ortamına katıldı.
- 2006: Anlık ileti yollanan ve bu iletilere "tweet" adı veren bir uygulama olan Twitter ortaya çıktı.
- 2007: İnsanların birbiriyle kısa yazı ve gönderiler paylaştığı sosyal bir ağ olan Tumblr kuruldu.
- 2009: Bireylerin buldukları konumları arkadaşları ve çevresiyle paylaşabildiği Foursquare isimli uygulama ortaya çıktı.
- 2010: İnternet ortamının vazgeçilmez ismi Google, Buzz isimli servisi ile sosyal ağa katıldı.
- 2011: Pinterest isimli görüntü paylaşımı temel olan bir uygulama oluşturuldu.
- 2012: Google bir hamle daha yaparak Google + uygulamasını ortaya çıkardı.

(CopyBlogger Web Sitesi, <https://copyblogger.com/history-of-social-media/>)

(erişim tarihi 02.11.2021).

2.2.2. Popüler Sosyal Medya Platformları

Sosyal medya ağları kullanıcıların kişisel olarak hazırladıkları içerikleri interaktif şekilde birbirlerine gönderebildikleri internet siteleri olarak tanımlanabilir (Yağmurlu 2011:7).

Sosyal medya platformları kullanıcılara; kişisel deneyimlerini diğer kullanıcılarla paylaşma, düşüncelerini anlık olarak ifade edebilme, fotoğraf ve video paylaşabilme gibi imkanlar sağlamaktadır. Bu amaçlarla en sık kullanılan bazı sosyal medya platformları şöyledir;

2.2.3. Facebook

Facebook uygulaması 2004 yılında Harvard Üniversitesi öğrencisi Mark Zuckerberg tarafından kurulmuştur (Cansız, 2019). Başlarda sadece Harvard Üniversitesi öğrencilerinin kullanması için kurulmuştur. Ancak sonrasında Facebook kullanımının yaygınlaşması ile beraber yaş sınırlandırılması getirilerek e-posta adreslerinin kullanımına açılmıştır (Bostancı,2010). Kullanıcılar Facebook sayesinde resim, müzik, video gibi paylaşımlar yapabilmek ile beraber tanıdığı veya tanımadığı kullanıcılar ile iletişim kurabilmektedir (Karadağ ve diğ., 2016).

2.2.4. Instagram

Instagram 2010 yılında Kevin Systrom ile Mike Kriger tarafından kurulmuştur (Özdiç, 2014, s. 37). Uygulamanın en dikkat çekici özelliği fotoğraf paylaşımı yapılmasıdır. Instagram, kullanıcılara paylaşacakları fotoğrafları düzenleme, filtre uygulayabilme gibi imkanlar sağlamaktadır. Ayrıca diğer kullanıcı hesapları ile etkileşime geçme, paylaştıkları video ve fotoğrafları görebilme, bu paylaşımlara yorum yapabilme veya kullanıcıya direkt mesaj gönderme gibi olanaklar sağlayan bir sosyal medya uygulamasıdır (Macit, 2019).

2.2.5. Youtube

Youtube uygulaması, 2005 yılında Steve Chen, Chad Hurley ve Jawed Karim tarafından kurulan, kullanıcılara kendi hazırladıkları videoları paylaşma imkânı sağlayan sosyal medya uygulamasıdır. Kullanıcıların yükledikleri videolar dünyanın herhangi bir yerinden izlenebilmektedir. Ayrıca bireyler diğer kullanıcılarla iletişime

geçebilmekte, yükledikleri videolara yorum yaparak fikirlerini belirtebilmektedirler (Bostancı, 2019 s.37-38).

2.2.6. Whatsapp

WhatsApp, Joun ve Brain Acton tarafından 2010 yılında kurulmuş bir anlık mesajlaşma uygulamasıdır. Bu uygulama kullanıcılarına fotoğraf ve video gönderme, grup sohbeti, uluslararası mesajlaşma, sesli ve görüntülü konuşma gibi imkanlar sağlamaktadır. Uygulamanın ücretsiz ve pratik oluşu sayesinde kullanımı hızla yaygınlaşmıştır (Bayraktar, 2020).

2.3. Sosyal Medya Bağımlılığı

2.3.1. Sosyal Medya Bağımlılığı Kavramı

Griffiths'e göre sosyal medya bağımlılığı kullanıcıların sosyal medya uygulamalarında günlük yaşamlarındaki akışı aksatacak şekilde vakit harcaması, sosyal medyadan uzak kalamama, gerekli görev ve sorumluluklarını yerine getirememe, sosyal medya uygulamalarından uzak kaldıkça fizyolojik ve psikolojik sorunlar yaşaması ve sosyal medya platformlarını zorlandığı duygu durumları ve sorunlarıyla arasına mesafe koyabilmek için kullanması şeklinde tanımlanmaktadır (Griffiths 2013).

Bireylerin günlük yaşamları içerisinde, iş yerinde geçirilen ve boş vakitlerinin tamamında, yolculuk yaparken sosyal medyaya ayırdıkları vaktin zamanla artmasıyla bağımlılık riski de ortaya çıkmaktadır. Sosyal medya kullanıcıların birbirleriyle iletişim kurmalarına imkân vermesinin yanında bilgi edinme, araştırma yapabilme, oyun oynama gibi ihtiyaçlarına da cevap verdiği için sosyal medya kullanım süreleri uzamış ve daha sık kullanılmaya başlanmıştır (Aslanyürek, Gürdal, Dursun, Tunçel ve Ayan, 2015).

Sosyal medya uygulamaları benmerkezci yapılarından dolayı kullanıcıların kendilerini olumlu bir şekilde sunmasına imkân verir. Kullanıcıların bu durumdan haz almasını sağlayarak ruh hallerini iyileştirir. Böylelikle sosyal medya kullanımı bireyin öğrenme

mekanizmasında olumlu pekiştireç olarak yer alır ve bağımlılığa dönüşmesine yol açabilir (Kuss ve Griffiths, 2011).

Griffiths ve Kuss sosyal medya bağımlılığının da klasik bağımlılık semptomlarını içerdiğini ve bireyin sosyal medya bağımlısı olarak kabul edilebilmesi için bu semptomları göstermesi gerektiğini savunmaktadır. Bu semptomları aşağıdaki gibi açıklar.

- **Duygudurum Değişikliği:** Kişilerde sosyal medya kullanımının duygudurumunu olumlu yönde etkilemesi durumudur. Kullanıcılar sosyal medyayı kullandıklarında yükseltici veya sakinleştiren bir uyuşma hissi deneyimlediklerini belirtmişlerdir.
- **Belirginlik:** Kullanıcıların bilişsel, duygusal ve davranışsal olarak sürekli sosyal medya ile meşgul oldukları durumdur. Kişiler sosyal medyayı hayatının merkezine alır. Sosyal medyayı kullanmadıkları vakitlerde bile sosyal medyaya tekrar giriş yapacakları zamanı düşünürler.
- **Tolerans:** Sosyal medyada geçirilen sürenin giderek artmasıdır. Kullanıcılar duygudurumda olumlu değişiklik sağlayabilmek için gittikçe daha fazla sosyal medya kullanımına gerek duymaktadır.
- **Çekilme Semptomları:** Kullanıcılar sosyal medya kullanımı engellendiğinde yoksunluk benzeri duygusal ve fiziksel rahatsızlıklar hissetmeye başlar.
- **Çatışma:** Sosyal medya kullanımı nedeniyle kişiler arası ve kişinin kendisiyle ilgili problemler ortaya çıkar. Bu problemler kişinin iş hayatını, akademik hayatını ve sosyal hayatını etkiler.
- **Nüks:** Sosyal medyaya bağımlılık gösteren kişiler bir süre devam eden yoksunluk döneminden sonra, aşırı sosyal medya kullanımlarına hızla geri dönüş yaparlar (Griffiths, Kuss, 2014).

2.3.2. Tanı

Sosyalleşme içgüdüğü ile gelişen bağımlılık kullanıcılarında mutluluk, beklenti, haz gibi motivasyon unsurlarını tetiklemektedir (Kuşay Y, 2013). Özellikle yalnızlığa zorlandıklarını düşünen içine kapanık bireyler günlük yaşamdaki sosyalizasyonun kendileri için verdiği sıkıntıyı görünmez ipleri birbirine bağlayan sosyal medyayı kullanarak aşmak yoluna gidebilmektedirler. Bu kişiler için sosyal medya bir nevi kendilerine güvenlerini yeşertmeye çalıştıkları yerlerdir (Hazar M, 2011). Yapılan araştırmalarda sosyal medya kullanımının bireyin kontrolünden çıktığı, yaşantısını olumsuz yönde etkilediği varsayımı yapılmıştır. Bazı kullanıcıların sosyal medya kullanımını sınırlamayı başaramadığı, günlük yaşamının olağan akışında bozulmalar yaşandığı bulgulanmıştır (Bozkurt vd., 2016).

Young'un internet/sosyal medya bağımlılığı kriterleri olarak tanımladığı 8 kriter vardır. Bu kriterlerden 5 tanesinin karşılanması durumunda birey internet/sosyal medya bağımlısı olarak tanımlanmaktadır:

1. Zihnin sosyal medya ile aşırı meşgul olması.
2. Sosyal medyada geçirilen süreyi arttırmaya ihtiyaç duyma.
3. Sosyal medyada geçirilen vakti azaltmaya yönelik başarısız girişimlerde bulunma.
4. Sosyal medyanın kullanılmadığı zamanlarda yoksunluk belirtileri ortaya çıkması.
5. Zamanla sosyal medyada geçirilen sürenin uzaması.
6. Sosyal medyanın aşırı kullanımı yüzünden aile ilişkileri, okul problemleri, iş ile ilgili sorunlar yaşama
7. Sosyal medyada kalabilmek için çevreye yalan söyleme
8. Sosyal medyada geçirilen vakit içerisinde olumsuz duygudurumların yaşanması (Bozkurt vd., 2016).

2.3.3. Sosyal Medya Bağımlılığı ile İlgili Araştırmalar

Sosyal medya bağımlılığıyla ilgili araştırmalar incelendiğinde kullanıcıların sosyal medya uygulamalarını yoğun bir şekilde kullanması ile kullanıcılarında duyuşsal, bilişsel ve davranışsal belirtilerin meydana gelmesiyle ortaya çıkan bir bağımlılık

çeşidi olduğu düşünülmektedir. Dünya üzerinde sosyal medya bağımlılığıyla ilgili yapılan ilk araştırmalar incelendiğinde internet ve Facebook bağımlılığı üzerinde durulduğu görülmektedir (Aktan, 2018).

Luscombe'ın yaptığı araştırmada kişilerin Facebook kullanma süreleriyle evlilik ilişkileri arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Kişilerin sosyal medya uygulamalarından biri olan Facebook'u kullanma sürelerinde artış olmasının evlilik ilişkilerinde baş edemeyecekleri sorunlara neden olduğunu ve evliliklerinde boşanmaya götürecek tartışmaların meydana geldiği görülmektedir (Luscombe, B. 2009).

Clayton ve arkadaşlarının yaptıkları araştırmada evli bireylerin sosyal medya uygulamalarından Facebook'u kullanma süresinin bağımlılık düzeyinde değerlendirilmesiyle evliliklerde çeşitli sorunlar oluşması arasındaki ilişki incelenmiştir. İnceleme sonucunda pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca evli bireylerin bağımlılık düzeyleri artış gösterdikçe evliliklerinde yaşadıkları sorunlarında artış gösterdiği görülmektedir (Clayton, R. B., Nagurney, A. ve Smith, J., 2013).

Başka bir araştırmada ise, internet kullanım süresindeki artışın sosyal medya bağımlılık puanını arttırdığı görülmüştür. Erkeklerin kadınlara göre sosyal medya bağımlılık düzeyleri daha yüksek çıkmıştır. Bekar bireylerin evli bireylere göre sosyal medya bağımlılık düzeylerinin daha yüksek olduğu, günlük yaşamlarında sosyal medya kullanım sürelerinin bağımlılığı etkilemediği görülmüştür (Yukay-Yüksel, M., Çini, A. ve Yasak, B., (2020).

Kuss ve Griffiths (2017) tarafından yapılan araştırmada da sosyal medya bağımlılığı ile bireylerin sosyalleşme düzeyleri arasındaki ilişki incelendiğinde bireylerin sosyal medya uygulamalarını kullanım süreleri uzadıkça gerçek yaşam ilişkilerini ihmal ettiklerinden sosyalleşme düzeylerinin azaldığı görülmektedir.

Yapılan başka bir çalışmada ise, sosyal medya uygulamalarının kullanım süresi ile kaygı ve stres düzeyleri arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Yapılan bu araştırmada kullanıcıların sosyal medya uygulamalarını kullanım süreleri

uzadıkça stres ve kaygı düzeylerinde de artış yaşandığı görülmüştür (Tutgun-Ünal, A., 2015).

2.4. Algılanan Sosyal Destek

2.4.1. Sosyal Destek Kavramı

Alan yazınında sosyal destek kavramına dair farklı tanımlamalar yapılmıştır. Sosyal destek, bireyin güvende hissetme, sevilme, değerli hissetme gibi ihtiyaçlarının diğer kişiler tarafından giderilmesi olarak tanımlanmaktadır (Demirtaş 2007).

Başer (2006)' ya göre bireylerin yaşadığı yıkıcı yaşam olaylarında, kişiler için stresle baş edilemeyen durumlarda ailesinden, sosyal çevresinden gördüğü, kişilere psikolojik olarak olumlu yönde etki eden yardımlar sosyal destek olarak tanımlanabilir.

Sosyal destek; bireyde stres meydana getiren durumların olumsuz sonuçlarını azaltan değerlerin ve duyguların paylaşılmasına yardımcı olan, sosyal rollerin ve yaşamın getirdiği yeniliklere ve rollere uyum becerisini destekleyen bir sistem olarak tanımlanmaktadır (Özbey, 2012).

Günümüzde teknolojinin gelişimi ve sosyolojik değişimler ile bireylerin iletişim kurma biçimleri ve sosyal yaşantılarında değişimler meydana gelmiştir (Özbay, Palancı, Kandemir ve Çakır, 2012). Yaşanılan bu değişimler ile birlikte bireyler günlük yaşamlarında karşılaştıkları zorluklar ile başa çıkabilmek için çeşitli desteklere ihtiyaç duymaktadırlar. Sosyal destek bu ihtiyaçların başında yer almaktadır (Traş ve Arslan, 2013).

2.4.2. Sosyal Destek Türleri

Schaefer, C., Coyne, J. C., & Lazarus, R. S. (1981) sosyal desteği birkaç başlık altında değerlendirmişlerdir:

- Duygusal Destek: Kişilerin kriz anlarında psikolojik olarak desteklenmesidir. Bireye sorunun çözülmesinde, stresli durumun yönetilmesinde, kişinin endişelerini gidererek ve stresini yönetmesine yardımcı olarak sosyal destek sağlanmış olur.

- Saygı Desteği: Daha çok kişilerin özgüvenlerini arttırmaya yönelik sağlanan sosyal destek türüdür. Kişilerin kendi kararlarını alabilmeleri, inisiyatif kullanabilmeleri gibi konularda desteklenmesidir. Kişiler bu yönleriyle desteklendiğinde işlerini yürütmekte kendilerine güvenleri ve cesaretleri artar.
- Ağ desteği: Kişilerin yalnızlık duygularını önlemek ile ilgilidir. Desteğe ihtiyaç duyan bireyler ile bire bir iletişim kurarak, zaman zaman sosyal ortamda bireyi ortamın merkezinde tutarak desteklendiği sosyal destek türüdür.
- Bilgi Desteği: Kişilerin ihtiyaç duydukları bilgiyi edinebilmeleri için desteklendikleri türdür. Bireylerin karşılaştıkları bir sorunun çözümünde ihtiyaç duydukları bilgilerin sağlanması, tecrübelerin, çözüm yollarının paylaşılması bilgi desteği olarak sosyal desteğin içinde ifade edilmektedir.
- Somut-Fiziki Destek: Somut ve fiziksel desteği kapsamaktadır. Bireylerin çalışma ortamlarında ihtiyaç duydukları araç, alet ve makine benzeri gereksinimlerin paylaşılması veya birlikte kullanılmasını kapsayan destek türüdür (Schaefer, C., Coyne, J. C., & Lazarus, R. S. 1981).

2.4.3. Algılanan Sosyal Destek

Algılanan sosyal destek, bireyin diğer kişiler ile güvenli bağlar kurarak ihtiyaç duyduğunda destek alabileceğine dair algısı olarak tanımlanabilir. Birey ihtiyaç duyduğunda, çevresinde destek alabileceği kişilerin olması ve ihtiyaç duyduğunda bu kişilerden destek alabileceğini bilmesi kişinin psikolojik olarak iyi hissetmesine katkı sağlar (Stokes, 1985). Çevresi tarafından değer gösterilen, ihtiyaç duyduğunda gereken yardımı alabilen kişiler, çevresi ile olan iletişiminden daha fazla doyum sağlamaktadır (Elmacı, 2006).

Sosyal destek yapısal ve işlevsel destek olarak iki boyutta incelenmiştir. Yapısal destek ile destek verenlerin yakınlığı, desteğin kimlerden alındığı, desteği veren kişi sayısı önemlidir. İşlevsel destekte ise verilen desteğin kişi için ne kadar önemli görüldüğü ve ne ifade ettiği, bireyin destek ihtiyacını ne derece karşıladığı noktaları önemlidir (Yıldırım, 2005).

Aynı zamanda bireyin sosyal destek alması ruhsal ve fiziksel sağlığını korumada da etkilidir. Birey sosyal destek aldıkça, üzerinde stres yaratan olumsuz duygudurumların etkisi azalmaktadır. Bu sayede psikolojik ve fiziksel rahatsızlıklar ortadan kalkabilmektedir (Pengilly & Dowd, 2000). Bireyin yaşantısında stres yaşamasına sebep olan, yaşamının olağan akışını olumsuz yönde etkileyen olayların bireylerde oluşabilecek psikolojik zararlarını azaltmada ya da dengelemde sosyal desteğin işlevi büyüktür (Sorias, 1988).

2.4.4. Algılanan Sosyal Destek ile İlgili Araştırmalar

Yapılan bir araştırmada, kişilerin arkadaşlarından, kendisi için özel olan kişilerden ve ailelerinden aldıkları sosyal desteğin psikolojik iyi oluş halleriyle ilişkisi olduğu saptanmıştır (Chao, 2012).

999 lise öğrencisinin katılım sağladığı bir araştırmada internet bağımlılığı ile algılanan sosyal destek arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırmada İnternet Bağımlılık Ölçeği ve Algılanan Sosyal Destek Ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre, ergenlerde internet bağımlılık düzeyi, Algılanan Sosyal Destek Ölçeği toplam puan ve Algılanan Sosyal Destek Ölçeği alt boyutları (aile, arkadaş ve öğretmen) arasında anlamlı ilişkiler saptanmıştır. Ergenlerin aile, arkadaş ve öğretmenlerinden algıladıkları sosyal destekleri azaldıkça internet bağımlılık düzeylerinin anlamlı bir şekilde yükseldiği sonucu saptanmıştır (Kayri, M., Tanhan, F., & Tanrıverdi, S., 2014).

Bir diğer araştırmada, algılanan sosyal destek ile patolojik internet kullanımı arasındaki ilişkide algılanan kişisel ayrımcılık ve duygusal zekanın aracı rolünü incelemişlerdir. Araştırma 560 öğrenci ile yapılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen verilere göre patolojik internet kullanımı ile algılanan sosyal destek arasında negatif yönde anlamlı ilişkiler bulunduğu görülmüştür (Wang, S., & Zhang, D. 2020).

18-65 yaş arasındaki 3210 kadın ve erkekten oluşan gönüllü bireyler üzerinden algılanan sosyal destek ve cinsiyet farklılıkları incelenmiştir. Araştırma sonucunda, araçsal ve duygusal destek türlerinin algılanmasında cinsiyet açısından farklılık gösterdiği bulunmuştur. Bu sonucun ortaya çıkmasının nedeninin toplumda kadın ve erkeklere farklı sosyal roller yüklenmesi ve kadınlar ile erkeklerin farklı sosyal

deneyimlere sahip olması olabileceği çıkarımı yapılmıştır (Matud, M. P., Ibáñez, I., Bethencourt, J. M., Marrero, R., Carballeira, M., 2003).

Ücan'ın yaptığı bir araştırmada, kişilerin arkadaşlarından, ailesinden veya öğretmeninden algıladıkları sosyal destek düzeyleri ve dijital oyun bağımlılığı arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırmada elde edilen bulgulara göre, algılanan sosyal destek ile dijital oyun bağımlılığı arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Algılanan sosyal desteği yüksek olan kişilerin oyun bağımlılığının daha düşük seviyede olduğu sonucu elde edilmiştir (Ücan, İ. 2018).

2.5. Evlilik Uyumu

2.5.1. Evlilik Kavramı

Evlilik hakkında birçok tanım karşımıza çıkmaktadır. Bu tanımlar farklı kültürlerde farklı şekillerde karşımıza çıkabilmektedir. Ancak evliliğin çoğu toplumda benimsediği ortak noktaları vardır. Bu noktalar, iki bireyin bir araya gelerek oluşturduğu, toplumsal normlara dayanan, neslin devamını sağlayacak çocukların haklarının yasalarla korunduğu bir kurum olarak adlandırılmaktadır (Erdoğan, 2007).

Bir diğer tanımlamada ise evlilik kavramı; sevmeye ve sevilme ihtiyacı, karşılıklı güven duygusu, sağlıklı bir cinsel yaşam, dünyaya yeni nesiller getirme, soyun devamını sağlama, dayanışma duygusunu hissetme, toplumda yer edinebilme ilgili bir kavram olarak ifade edilmiştir (Canel, A.N., 2013).

Ersanlı'ya göre evlilik; gelenek, görenek ve sosyal normlara uygun şekilde kadın ve erkeğin hayatlarını birleştirdiği sosyal anlaşma biçimidir. Bir araya gelen iki bireyin ortak bir ortamı paylaşması ile psikolojik bir sistem kurulur. Evlenen çiftlerin hedefinde ise birbirlerinin ruhsal, fizyolojik veya sosyal olarak ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik bir ortam oluşturmaktır (Kurtman E., 1990).

Geçtan ise evliliği tanımlarken iki kavramdan yararlanmıştır. Bunlardan ilki; kadın ve erkeğin birbirini tamamladığı ve çift arasında görev paylaşımının fazla iyi oluşturulduğu geleneksel evlilik kavramıdır. İkincisi ise; ortak kararları fazlaca

barındıran ve arkadaşlık unsurlarını içine alan çağdaş evlilik kavramıdır (Geçtan E., 2007)

2.5.2. Evlilik Uyumu

Toplumsal ve birbiri ile etkileşim içerisinde olan, evlilik ilişkisi ve aileyi ilgilendiren konularda hemfikir olan ve sorunlarını olumlu biçimde çözebilen çiftlerin evlilikleri uyumlu bir evlilik olarak tanımlanmaktadır. Ayrıca evlilik uyumu, bireylerin uyumlu bir birliktelik yaşamalarının sonucu olarak evlilik hayatlarındaki memnuniyetleri ve evlilik yaşantılarındaki mutluluğu da ifade etmektedir (Kışlak Tutarel Ş, Çabukça F., 2002).

Bireylerin ilişki süreçlerindeki durumu ve sürecin yönü evlilik uyumu olarak kavramsallaştırılabilir. Bu kavram hem ilişkinin sürekliliğini hem de süreklilik içerisindeki hareketi ifade etmektedir. Evlilik ilişkisinde süreklilik dahilinde, ileri veya geri hareket eden olayları ve etkileşimleri süreci kapsamaktadır. Çiftler arasındaki uyum, olumlu veya olumsuz uyum olarak değerlendirilebilecek ve belirli bir süreklilik dahilinde aktif bir süreç olarak tanımlanabilecektir. Evlilikteki uyum aşağıdaki koşullar ile tanımlanabilmektedir:

- Çiftler arasında olumsuzluklara neden olabilecek farklılıklar
- Çiftler arasında oluşan gerilim ve kaygı
- Çiftler arasında doyum
- Çiftlerin birbirlerine olan bağlılıkları
- Birliktelik açısından önemli konularda fikir birliği olması (Spanier, 1976: 22).

Çiftlerin hayatı paylaşmasına destek veren önemli kavramlardan biri de evlilik uyumudur. Bu sebeple evlilik uyumunu arttırmak ve dolayısıyla mutlu bir evlilik yaşantısı sağlamak için birçok araştırma yapılmıştır. Evlilikte uyumu arttırmak için yapılan araştırmalarda ortaya çıkan sonuçlara göre çiftler düşündüklerini dile getirirken kırıncı cümleler kurmak yerine daha yumuşak cümleler kurarak sorunlarını giderebilmeli, kırıncı olmamalı ve program yaparken esnek davranabilmelidirler (Kışlak Ş., Çabukça F., 2002).

Evlilik uyumu, çiftlerin günlük yaşamlarında ve yaşam şartlarındaki farklılaşmalara alışabilmesi ve tüm bu değişim süreçlerinde birbirlerine uyum sağlayabilmeleri biçiminde açıklanabilmektedir. Bununla birlikte çiftler birbirlerinin inanç, hedef, istek ve hayata karşı bakış açılarını anlamalı ve ilişkilerinden aldıkları doyumunu tanımlamalı ve yorumlamalıdır (Yeşilyaprak B., 2003).

Johnson ve arkadaşları ise evlilik uyumunun beş ana etmeden oluştuğunu söylemektedir. Bu etmenler şöyle sıralanmaktadır;

- Bireylerin mutlu hissedebilmeleri,
- Etkileşim içerisinde olabilmeleri,
- Evliliklerini ilgilendiren konularda fikir birliğinde olabilmeleri,
- Aileleri ile ilgili konularda anlaşılıyor olabilmeleri,
- Aralarında oluşan sorunları olduğu gibi çözebiliyor olabilmeleri.

Evlilik uyumu açısından ortaya konulan beş etmenin ise iki aşamada değerlendirilebileceğini belirtmişlerdir. Birinci aşama çiftlerin etkileşimi ve mutlulukları, bireylerin evliliklerinden aldıkları doyum, cinsellik, aşk, sevgi konularında hissettiklerini kapsamaktadır. İkinci aşama ise, ilişkideki çatışmalar, boşanma ve sorunlar gibi konuları kapsamaktadır (Johnson, D.R., White L.K., Edwards J.N. & Booth, A. 1986).

2.5.3. Evlilik Uyumunu Etkileyen Faktörler

Evlilik uyumunu etkileyen faktörler dışsal unsurlar ve içsel unsurlar olarak incelenebilir. Çiftlerin yaşı, maddi imkanlar, cinsel sorunlar, çocuk sayısı gibi sosyodemografik özelliklerin çiftlerin evlilik uyumları üzerinde etkili olduğu ifade edilmektedir (Fıfıloğlu H., 1992). Bunlara ek olarak çiftlerin birbirleriyle iletişimlerinin iyi olması evlilik uyumları açısından önemli ve belirleyici noktalardan biridir (Polat D., 2006).

Sokolski ve Hendrick evlilik uyumunu etkileyen faktörleri dışsal boyut ve kişisel boyut olmak üzere iki başlık altında ele almaktadır. Çevresel boyuta göre, çiftlerin birlikte karar alabilme yetenekleri, eşlerin maddi kazançları ve çalışma şartları evlilik uyumuna etki eden faktörlerdendir. Bireysel boyut ele alındığında, çiftler arasındaki

sevgi ve aşk, duygularını birbirlerine ifade etme şekilleri, cinsel yaşantılarından aldıkları doyum, iletişim biçimleri gibi konuları ifade etmektedir (Sokolski ve Hendrick, 1999).

2.5.4. Evlilik Uyumu ile İlgili Araştırmalar

Evlilik uyumunun incelendiği araştırmalara bakıldığında bazı araştırmacılar bireysel konulara odaklanırken bazıları ise ilişkisel boyutlara odaklanmışlardır. Genel olarak araştırmalara bakıldığında, araştırmacıların ilişkilerde iletişim biçimleri ve çatışma gibi boyutları ele alarak evlilik uyumunu değerlendirmeye çalıştıkları görülmektedir (Tutarel-Kışlak ve Çavuşoğlu, 2006).

Evlilik ilişkisine bakıldığında, eşlerin kişilik yapıları, cinsel hayatlarının niteliği, ruhsal ve fiziksel durumları, bağlanma biçimleri gibi özelliklerin evlilik uyumuna etki ettiği görülmektedir. Bu nedenle, uyum, başarı, problem çözme biçimleri, evlilik ile ilgili işlevsel olmayan inanç yapıları gibi değişkenler evlilik ile ilgili araştırmalarda sıklıkla yer almaktadır (Çelik, 2006).

Bir diğer araştırma ise 100 evli bireyin katılımıyla bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Evli olarak geçirilen süre, evlenme biçimi, evlilik öncesi birliktelik, çocuk sahibi olma ve bireylerin kaygı düzeyleri ile evlilik uyumu arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırmaya göre, evli kadınlarda eğitim düzeyleri ve kaygı seviyeleri evlilik uyumlarını etkilerken, evli erkeklerde çalışıp çalışmama durumu ve kaygı düzeyi evlilik uyumlarını etkilemektedir. Araştırmanın sonucuna göre; diğer değişkenler kadın ve erkeklerin evlilik uyumları üzerine etkisinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır (Gürsoy, 2004).

Yalçın (2004) tarafından yapılan araştırmada, kadınların sosyodemografik özelliklerine göre evlilik uyumları incelenmiştir. Yapılan araştırmaya göre, evlilik uyumlarıyla yaşları arasında anlamlı düzeyde farklılık olduğu, çocuk sayılarına göre evlilik uyumları arasında anlamlı farklılık olmadığı, evlilik süresi ile cinsel hayatlarıyla ve eşlerine karşı duyguları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin olduğu bulunmuştur (Yalçın, H., 2004).

Landis ve arkadaşları yaptıkları araştırmada eşler arasında algılanan sosyal destek düzeyinin evlilik doyumu ile ilişkisi incelemişlerdir. Araştırmada eşler arasında algılanan sosyal destek düzeyinin evlilik doyumu üzerinde önemli bir belirleyici olduğunu tespit etmişlerdir (Landis, M., Peter-Wight, M., Martin, M., & Bodenmann, G., 2013).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın yöntemine ilişkin bilgiler sunulmuştur. Bu doğrultuda araştırmanın modeli, evren-örnekleme, veri toplama araçları, veri toplama süreci ve verilerin analizi hakkında bilgiler verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, evli bireylerin sosyal medya bağımlılık belirtileri, algılanan sosyal destek düzeyleri ve evlilik uyumları arasındaki ilişkiyi inceleyen ilişkisel tarama türünde bir çalışmadır. İlişkisel tarama modeli iki veya daha fazla değişkenin yönünü ve derecesini tespit etmek için kullanılan bir araştırma şeklidir. (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2017).

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırma grubunun evrenini evli bireyler kapsamaktadır. Çalışma örnekleme ise 2020-2021 yılı içerisinde İstanbul ilinde ikamet eden 150'si kadın (%60) 100'ü erkek (%40) 250 kişiden oluşmaktadır. Örneklem grubunu oluşturan bireylerin yaşları 18-35 arasında değişmektedir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada bireylerin demografik bilgilerine “Kişisel Bilgi Formu” aracılığıyla ulaşılmıştır. Ayrıca bireylerdeki sosyal medya bağımlılığı belirtilerini ölçmek için “Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği”, bireylerin algılanan sosyal destek düzeylerini değerlendirmek için “Algılanan Sosyal Destek Ölçeği”, evlilik uyumlarını ölçmek için ise “Evlilik Uyumu Ölçeği”, kullanılmıştır. Ölçme araçlarına ait açıklamalar aşağıda belirtilmiştir.

3.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmaya katılan bireylerin demografik özellikleri ile ilgili bilgi toplamak amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen “Kişisel Bilgi Formu”nda; yaş, cinsiyet, eğitim durumu, gelir düzeyi, eşin çalışma durumu, eşlerin tanışma biçimi, evlilik süresi,

çocuk sayısı gibi demografik özellikleri ve sosyal medyada geçirilen süre, sosyal medyada en sık kullanılan platform ve sosyal medya kullanım amaçları gibi sosyal medya kullanım özelliklerini belirlemeye yönelik sorular yer almaktadır.

3.3.2. Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği- Yetişkin Formu (SBMÖ-YF)

Şahin ve Yağcı (2017) tarafından yetişkinlerin sosyal medya bağımlılığı belirtilerini ölçmek amacıyla geliştirilen Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği- Yetişkin Formu (SMBÖ- YF), 20 maddeden ve iki alt faktörden oluşmaktadır. Bu alt faktörler “Sanal Tolerans” ve “Sanal İletişim”dir. Ölçekte ters puanlanan 2 madde mevcuttur. 5’li Likert tipi bir ölçek olan ölçme aracından alınabilecek en düşük toplam puan 20, en yüksek puan ise 100’dür. Ölçeğin güvenilirliği Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı yöntemiyle incelenmiştir. Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı sanal tolerans boyutu için .92; sanal iletişim boyutu için .91 ve ölçeğin geneli için ise .94 olarak saptanmıştır. Yapılan bu araştırmada ise Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı sanal tolerans boyutu için .81; sanal iletişim boyutu için .84 ve ölçeğin geneli için ise .83 olarak saptanmıştır. KMO geçerlilik değeri ise 0,89 olarak bulunmuştur. SMBÖYF’yi oluşturan soru maddelerinin bu araştırmanın çalışma grubu için açımlayıcı faktör analizi yapıldığında ise ölçek maddelerinin faktör yüklerinin 0.42 ile 0.74 arasında değiştiği tespit edilmiştir.

3.3.3. Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği

Zimet ve ark., (1988) tarafından geliştirilen “Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği” 12 maddeden oluşmaktadır. Ölçek üç alt boyuttan (aile, özel bir kişi ve arkadaş) meydana gelmektedir. 7’li likert tipi bir ölçektir ve alınan yüksek puanlar algılanan sosyal desteğin yüksek düzeyde olduğunu ifade etmektedir. Ölçekten alınacak en yüksek puan 84 en düşük puan ise 12 dir. Ölçeğin Türkçe’ye uyarlama çalışmaları Eker ve arkadaşları tarafından yapılmıştır. Eker ve ark. (2001) tarafından yapılan güvenilirlik analizinde Cronbach alfa değeri 0.80 ve 0.95 arasında saptanmıştır. Ölçeğin faktör yapısına yönelik yapılan analizler sonucunda, ölçek maddelerinin toplam varyansın yüzde 75’ini açıkladığı gösterilmiştir (Eker vd., 2001).Yapılan bu araştırma için ise Cronbach's alpha iç tutarlık katsayısı ölçek geneli için 0,83, alt boyutlardan aile faktörü için 0.79, özel bir kişi faktörü için 0.80 ve arkadaş faktörü için

0.81 olarak saptanmıştır. KMO geçerlilik değeri ise 0,91 olarak bulunmuştur. CBASDÖ'ni oluşturan soru maddelerinin bu araştırmanın çalışma grubu için açımlayıcı faktör analizi yapıldığında ise ölçek maddelerinin faktör yüklerinin 0.52 ile 0.71 arasında değiştiği tespit edilmiştir.

3.3.4. Evlilik Uyum Ölçeği

Locke ve Wallace (1959) tarafından geliştirilen Evlilik Uyum Ölçeği 15 maddeden oluşmaktadır. Ölçekten elde edilen puanların yüksekliği evlilik uyumu düzeyinin yüksek olduğunu ifade etmektedir. Ölçek Tutarel Kışlak (1999) tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. Evlilik Uyumu Ölçeği'nin güvenilirliğini belirlemek için yapılan analizlerde, ölçeğin iç tutarlık katsayısı 0,84 olarak saptanmıştır. Ölçeğin orijinalinin iç tutarlılığı ise 0,90 olarak tespit edilmiştir. Ölçekten alınabilecek toplam puan 58 olarak belirlenmiştir. Ölçeğin Ölçüt bağımlı geçerlik korelasyon katsayısı ise -.54'dür. Ölçeğin geçerlik çalışmalarında iki alt boyut elde edilmiştir. Birinci faktöre dahil olan ilk 9 madde genel uyum, duygu, cinsellik ve toplumsal kurallara dair eşlerin anlaşması gibi ifadeler taşımaktadır. İkinci faktörde yer alan son 6 madde boş zaman etkinlikleri, çatışma çözme, güven gibi ilişkinin dinamiklerini irdeleyen ifadeler içermektedir. (Tutarel Kışlak, 1999). Bu çalışmada EUÖ'nin, Cronbach's alpha iç tutarlık katsayısı 0,83 ve KMO geçerlilik değeri ise 0,90 olarak bulunmuştur. EUÖ'ni oluşturan soru maddelerinin bu araştırmanın çalışma grubu için açımlayıcı faktör analizine göre ise soru maddelerinin faktör yükleri 0.33 ile 0.71 arasında değişmektedir.

Etik Kurul Kararı

Araştırma İstanbul Gelişim Üniversitesi Etik Kurul Başkanlığı'nın 25.02.2021 tarihli ve 2021-06-33 karar no.'lu izni ile yürütülmüştür. Uygulama öncesinde katılımcılar araştırma hakkında yazılı olarak bilgilendirilmiş olup kendilerinden katılım için onam alınmıştır.

3.4. Verilerin İstatistiksel Analizi

Araştırma verilerinin çözümlenmesinde SPSS 25 (Statistical Package for Social Sciences) sosyal bilimler için istatistik paket programı kullanılmıştır. Veri toplama araçlarındaki hatalı veya eksik kodlamalar analize dahil edilmemiştir. Araştırma kapsamında, evli bireylerin sosyal medya bağımlılık belirti düzeyi, algılanan sosyal destek düzeyleri ve evlilik uyumlarına dair verilerin çözümlenmesinde parametrik testlerin uygulanabilmesi için öncelikle örneklem sayısının yeterliliğine bakılmıştır. Bu koşulun sağlanması ile birlikte, verilerin analize uygunluğu test edilmiştir. Bu bağlamda çarpıklık ve basıklık değerleri incelenmiş, ve değerlerin $\pm 1,5$ arasında yer alması nedeniyle dağılımın normal olduğu varsayılmıştır (Tabachnick ve Fidell, 2007). Örneklem dağılımında normalliğin sağlanmasıyla birlikte verilerin çözümlenmesinde parametrik yöntemlerin kullanılmasına karar verilmiştir. Sosyal medya bağımlılığı belirtileri, algılanan sosyal destek düzeyi ve evlilik uyumu arasındaki ilişkileri belirlemek üzere Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon tekniğinden yararlanılmıştır. Sosyal medya bağımlılığı belirti düzeyi, algılanan sosyal destek düzeyi ve evlilik uyumu düzeylerinin demografik değişkenler açısından farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenmesi için ise t testi ve one-way ANOVA testi kullanılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın bu bölümünde kullanılan ölçekler ve Kişisel Bilgi Formu aracılığıyla elde edilen verilerin istatistiksel analizi sonucunda ortaya çıkan bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 4. 1. Bireylerin Demografik Özellikleri

Değişken	Kategori	N	Yüzde
Cinsiyet	Kadın	150	%60,0
	Erkek	100	%40,0
Yaş	18-23	81	%32,4
	24-29	83	%33,2
	30-35	86	%34,4
Eğitim Düzeyi	Okur-yazar değil	30	%12,0
	İlkokul	78	%31,2
	Lise	70	%28,0
	Üniversite	72	%28,8
Eş Eğitim Düzeyi	Okur-yazar değil	20	%8,0
	İlkokul	50	%20,0
	Lise	90	%36,0
	Üniversite	90	%36,0
Çalışma Durumu	Düzenli bir işte çalışıyor	144	%57,6
	Düzenli bir işte çalışmıyor	106	%42,4
Eş Çalışma Durumu	Düzenli bir işte çalışıyor	134	%53,6
	Düzenli bir işte çalışmıyor	116	%46,4
Gelir Düzeyi	5000tl ve altı	100	%40,0
	5000-10000tl	80	%32,0
	10000tl ve üzeri	70	%28,0
Eş ile Tanışma Şekli	Görücü usulü	34	%13,6
	Sosyal medya aracılığıyla	169	%67,6
	Arkadaş vasıtasıyla	36	%14,4
	Diğer	11	%4,4
Çocuk Sayısı	0	44	%11,6
	1	66	%26,4
	2	75	%30,0

	3	35	%14.0
	4 ve daha fazla	34	%18.0
Sosyal Medya Kullanım Süresi /Gün	1 saat ve daha az	56	%22.4
	2-3s	57	%22.8
	4-6s	77	%30.8
	7 saat ve üstü	60	%24.0
	Bilgi Edinme	35	%14.0
Sosyal Medya Kullanım Amacı	İletişim	38	%15.2
	İş-Eğitim	40	%16.0
	Video/Film İzlemek	40	%16.0
	Porno İzlemek	19	%7.0
	Oyun Oynamak	40	%16.0
	Arkadaş Edinmek	38	%15.2

Tablo 4.1. de araştırmaya katılan kişilere ilişkin demografik bilgiler yer almaktadır. Araştırmanın örneklemini 150'si (%60) kadın ve 100'ü %(40) erkek olmak üzere 250 evli bireyden oluşmaktadır. Katılımcıların yaşları incelendiğinde 18-23 yaş arası 81 (%32.4) birey, 24-29 yaş arası 83 (%33.2) birey, 30-35 yaş arası ise 86 (%34.4) birey olduğu görülmüştür. Bireylerin eğitim düzeyine bakıldığında okur yazar olmayan kişi sayısı 30 (%32.0), ilkokul mezunu 78 (%31.2), lise mezunu 70 (%28.0), üniversite mezunu ise 72 (%28.8) kişi bulunmaktadır. Katılımcıların eşlerinin eğitim düzeylerine bakıldığında eşi okur yazar olmayan 20 (%8.0), ilkokul mezunu olan 50 (%20.0), lise mezunu olan 90 (%36.0), üniversite mezunu olan ise 90 (%36.0) kişi bulunmaktadır. Bireylerin çalışma durumuna bakıldığında düzenli bir işte çalışan 144 (%58.6) , düzenli bir işte çalışmayan 106 (%42.4) kişi olduğu görülmüştür. Katılımcıların eşlerinin çalışma durumuna bakıldığında ise 134 (%53.6) kişinin eşinin düzenli bir işte çalıştığı, 116 (%46.4) kişinin eşinin ise düzenli bir işte çalışmadığı gözlemlenmiştir. Katılımcıların gelir düzeylerine bakıldığında gelir düzeyi 5000tl ve altı olan bireylerin

sayısı 100 (%40.0), gelir düzeyi 5000-10000tl olan bireylerin sayısı 80 (%32.0), gelir düzeyi 10000tl ve üzeri olan bireylerin sayısı ise 70 (%28.0) olarak saptanmıştır. Katılımcıların eşleri ile tanışma biçimlerine bakıldığı zaman görücü usulü tanışanların sayısı 34(%13.6), sosyal medya aracılığıyla tanışanların sayısı 169 (%67.6), arkadaş vasıtasıyla tanışanların sayısı 36 (%14.4) ve son olarak diğer yollarla tanışanların sayısı 11 (%4.4) olarak belirlenmiştir. Katılımcıların sahip oldukları çocuk sayılarına bakıldığında hiç çocuğu olmayan 54 (%21.6) kişi, 1 çocuğu olan 66 (%26.4), 2 çocuğu olan 75 (%30.0), 3 çocuğu olan 35 (%14.0) ve 4 ve daha fazla çocuğu olan 34 (%18.0) kişi bulunmaktadır. Katılımcıların sosyal medyayı kullanım sürelerine bakıldığında ise gün içinde toplam 1 saat ve daha az kullanan kişi sayısı 56 (%22.0), 2-3 saat kullanan kişi sayısı 57 (%22.8), 4-6 saat kullanan kişi sayısı 77 (%30.8) ve 7 saat ve üzeri kullanan kişi sayısı 60 (%24.0) olarak belirlenmiştir. Bireylerin sosyal medya kullanım amaçlarına bakıldığında en sık bilgi edinme amacıyla kullanan 35 (%24.0) kişi, iletişim amacıyla kullanan 38 (%15.2), iş-egitim amacıyla kullanan 40 (%16.0), video/film izlemek amacıyla kullanan 40 (%16.0), porno izlemek amacıyla kullanan 19 (%7.0), oyun oynamak amacıyla kullanan 40 (%16.0) ve son olarak arkadaş edinmek amacıyla kullanan 38 (%15.2) kişi olduğu saptanmıştır.

Tablo 4. 2. Ölçeklere Ait Aritmetik Ortalama, Standart Sapma, Basıklık ve Çarpıklık Değerleri

Değişken	N	\bar{x}	Ss	Basıklık	Çarpıklık
Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği	250	63.78	.275	-.368	.328
Algılanan Sosyal Destek Ölçeği	250	48.56	15.8	-.252	.275
Evlilik Uyumu Ölçeği	250	29.66	.741	-.072	.623

Tablo 4.2.'de görüldüğü üzere Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği'nden alınan puanların aritmetik ortalamasının (\bar{x}) 63,78 standart sapmasının (Ss) .275 olduğu; Algılanan Sosyal Destek Ölçeği'nden alınan puanların aritmetik ortalamasının (\bar{x})48.56, standart sapmasının (Ss) 15.8 olduğu görülmüştür. Evlilik Uyumu Ölçeği'nden alınan puanların aritmetik ortalamasının (\bar{x}) 29.66, standart sapmasının (Ss) ise .741 olduğu görülmüştür. Değişkenlerin normal dağılıp dağılmadığına basıklık ve çarpıklık değerlerine bakılarak karar verilmiştir. Basıklık ve çarpıklık değerlerinin+1 ile -1 arasında olduğu görülmektedir. Bu değerler verilerin normal

dağıldığı ve önemli bir sapma göstermediği şeklinde yorumlanmaktadır (Büyüköztürk, 2017).

4.1. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Belirti Düzeyleri, Algılanan Sosyal Destek Düzeyi ve Evlilik Uyumlarına İlişkin Veriler

Bu bölümde araştırmanın amaç ve alt amaçlarına yönelik elde edilmiş verilere ilişkin korelasyon hesaplamaları, t- testi ve bazı betimsel istatistikler yer almakta olup bireylerin sosyo-demografik özelliklerine, Sosyal Medya Bağımlılığı belirti düzeyleri, Algılanan Sosyal Destek düzeyleri ve Evlilik Uyumlarına ilişkin verilere yer verilmiştir. Araştırmada ele alınan her bir değişkene ilişkin bulgular ayrı ayrı raporlaştırılmıştır.

Tablo 4. 3. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Algılanan Sosyal Destek Ölçeği ve Evlilik Uyumu Ölçeklerinden Aldıkları Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre İncelenmesine Yönelik Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği	Kadın	150	61,56	9,16	,435	2,348	248	,00
	Erkek	100	65,11	9,04	,445			
Algılanan Sosyal Destek Ölçeği	Kadın	150	33,15	4,11	,234	1,448	248	,012
	Erkek	100	39,46	4,12	,474			
Evlilik Uyumu Ölçeği	Kadın	150	28,05	1,10	,345	-1,97	248	,061
	Erkek	100	28,08	1,07	,875			

$p < 05$

Tablo 4.3.'e göre,

Bireylerin sosyal medya bağımlılığı belirti düzeyleri cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t_{248} = 2,34$; $p < 05$). Buna göre erkeklerin Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği puanları kadınlardan anlamlı şekilde daha yüksek bulunmuştur.

Bireylerin algılanan sosyal destek düzeyleri cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t_{248} = 1,48$; $p < 05$). Buna göre erkek bireylerin Algılanan Sosyal Destek Ölçeği puanları kadınlardan anlamlı şekilde daha yüksek bulunmuştur.

Bireylerin evlilik uyumu özellikleri cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($t_{248} = -1,97$; $p > 05$).

Tablo 4. 4. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Algılanan Sosyal Destek Ölçeği ve Evlilik Uyumu Ölçeklerinden Aldıkları Puanların Yaş Değişkenine Göre İncelenmesine Yönelik Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Puan	Grup Yaş	N	\bar{x}	ss	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P	Fark
Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği	18-23	81	52,13	7,25	G.Arası G.İçi Toplam	431,24	2	65,52	,88	0.99	
	24-29	83	52,68	7,32							
	30-35	86	52,62	8,65							
	Toplam	250	52,47	7,74							
Algılanan Sosyal Destek Ölçeği	18-23	81	32,68	3,61	G.Arası G.İçi Toplam	277,60	2	68,85	3,65	0.84	
	24-29	83	32,50	3,69							
	30-35	86	32,94	3,25							
	Toplam	250	32,70	3,51							
Evlilik Uyumu Ölçeği	18-23	81	18,00	1,16	G.Arası G.İçi Toplam	653,96	2	1,88	3,28	0.93	
	24-29	83	18,08	1,26							
	30-35	86	18,07	1,23							
	Toplam	250	18,05	1,21							

$p < .05$

Tablo 4.4'e göre,

Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği puanları yaşa göre anlamlı şekilde farklılaşmamaktadır ($F_{(2, 247)} = .88$; $p > .05$).

Bireylerin Algılanan Sosyal Destek Ölçeği puanları yaşa göre anlamlı şekilde farklılaşmamaktadır ($F_{(2, 247)} = 3.65$; $p > .05$).

Bireylerin Evlilik Uyumu Ölçeği puanları yaşa göre anlamlı şekilde farklılaşmamaktadır ($F_{(2, 247)} = 3.28$; $p > .05$).

Tablo 4. 5. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Algılanan Sosyal Destek Ölçeği ve Evlilik Uyumu Ölçeklerinden Aldıkları Puanların Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre İncelenmesine Yönelik Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Puan	Grup Eğitim Düzeyi	N	\bar{x}	ss	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P	Fark
Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği	Okur-yazar	30	51,13	9,16							
	Değil				G.Arası	2344,24	2	55,52			
	İlkokul	78	51,88	8,75	G.İçi	4569,07	247	83,89	,71	0.79	
	Lise	70	51,12	8,42	Toplam	6813,31	249				
	Üniversite	72	51,34	9,25							
	Toplam	250	51,36	8,78							
Algılanan Sosyal Destek Ölçeği	Okur-yazar	30	31,48	4,16							
	Değil				G.Arası	1737,40	2	88,45			
	İlkokul	78	31,50	4,11	G.İçi	5557,30	247	38,56	,85	0.77	
	Lise	70	31,14	4,33	Toplam	7194,70	249				
	Üniversite	72	31,29	4,17							
	Toplam	250	31,35	4,19							
Evlilik Uyumu Ölçeği	Okur-yazar	30	17,00	1,36							
	Değil				G.Arası	1429,76	2	12,18			
	İlkokul	78	17,78	1,16	G.İçi	7247,26	247	17,07	3,1	0.92	
	Lise	70	17,27	1,12	Toplam	8676,02	249				
	Üniversite	72	17,55	1,31							
	Toplam	250	17,55	1,37							

$p < .05$

Tablo 4.5'e göre

Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği puanları bireylerin eğitim düzeylerine göre anlamlı şekilde farklılaşmamaktadır ($F_{(2, 247)} = .71$; $p > .05$).

Bireylerin Algılanan Sosyal Destek Ölçeği puanları bireylerin eğitim düzeylerine göre anlamlı şekilde farklılaşmamaktadır ($F_{(2, 247)} = .85$; $p > .05$).

Bireylerin Evlilik Uyumu Ölçeği puanları bireylerin eğitim düzeylerine göre anlamlı şekilde farklılaşmamaktadır ($F_{(2, 247)} = 3.1$; $p > .05$).

Tablo 4. 6. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Algılanan Sosyal Destek Ölçeği ve Evlilik Uyumu Ölçeklerinden Aldıkları Puanların Eş Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre İncelenmesine Yönelik Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Puan	Grup Eş Eğitim Düzeyi	N	\bar{x}	ss	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P	Fark
Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği	Okur-yazar	20	51,03	7,16							
	Değil				G.Arası	3340,24	2	45,52			
	İlkokul	50	51,08	7,15	G.İçi	5569,07	247	73,89	,81	0.89	
	Lise	90	51,19	7,12	Toplam	8909,31	249				
	Üniversite	90	51,14	7,25							
	Toplam	250	51,11	7,17							
Algılanan Sosyal Destek Ölçeği	Okur-yazar	20	41,48	3,16							
	Değil				G.Arası	1737,50	2	78,41			
	İlkokul	50	41,50	3,11	G.İçi	5556,30	247	48,56	,75	0.73	
	Lise	90	41,14	3,33	Toplam	7193,80	249				
	Üniversite	90	41,29	3,17							
	Toplam	250	41,35	3,19							
Evlilik Uyumu Ölçeği	Okur-yazar	20	26,00	1,31							
	Değil				G.Arası	2429,86	2	42,18			
	İlkokul	50	27,78	1,16	G.İçi	7347,26	247	47,07	,66	0.83	
	Lise	90	27,27	1,12	Toplam	9776,12	249				
	Üniversite	90	27,55	1,36							
	Toplam	250	27,55	1,37							

Tablo 4.6'ya göre

Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği puanları bireylerin eşlerinin eğitim düzeylerine göre anlamlı şekilde farklılaşmamaktadır ($F_{(2, 247)} = .81$; $p > .05$).

Bireylerin Algılanan Sosyal Destek Ölçeği puanları bireylerin eşlerinin eğitim düzeylerine göre anlamlı şekilde farklılaşmamaktadır ($F_{(2, 247)} = .75$; $p > .05$).

Bireylerin Evlilik Uyumu Ölçeği puanları bireylerin eşlerinin eğitim düzeylerine göre anlamlı şekilde farklılaşmamaktadır ($F_{(2, 247)} = .66$; $p > .05$).

Tablo 4. 7. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Algılanan Sosyal Destek Ölçeği ve Evlilik Uyumu Ölçeklerinden Aldıkları Puanların Çalışma Durumu Değişkenine Göre İncelenmesine Yönelik Bağımsız Grup t Testi Analizi

Puan	Gruplar Çalışma durumu	N	\bar{x}	ss	Sh \bar{x}	t Testi		
						t	Sd	p
Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği	Düzenli bir işte çalışıyor	144	61,56	8,16	,335	2,120	248	,89
	Düzenli bir işte çalışmıyor	106	61,11	8,04	,425			
Algılanan Sosyal Destek Ölçeği	Düzenli bir işte çalışıyor	144	49,15	3,11	,334	1,448	248	,002
	Düzenli bir işte çalışmıyor	106	39,46	3,12	,434			
Evlilik Uyumu Ölçeği	Düzenli bir işte çalışıyor	144	48,05	1,09	,645	-1,45	248	,061
	Düzenli bir işte çalışmıyor	106	48,08	1,07	,575			

$p < 05$

Tablo 4.7.'ye göre,

Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği puanları çalışma durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($t_{248} = 2,12$; $p > 05$).

Bireylerin algılanan sosyal destek düzeyleri çalışma durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t_{248} = 1,44$; $p < 05$). Buna göre düzenli bir işte çalışan bireylerin Algılanan Sosyal Destek Ölçeği puanları düzenli bir işte çalışmayan bireylerden anlamlı şekilde daha yüksek bulunmuştur.

Bireylerin Evlilik Uyumu Ölçeği puanları çalışma durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($t_{248} = -1,45$; $p > 05$).

Tablo 4. 8. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Algılanan Sosyal Destek Ölçeği ve Evlilik Uyumu Ölçeklerinden Aldıkları Puanların Eşlerin Çalışma Durumu Değişkenine Göre İncelenmesine Yönelik Bağımsız Grup t Testi Analizi

Puan	Gruplar Çalışma durumu	N	\bar{x}	ss	Sh \bar{x}	t Testi		
						t	Sd	p
Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği	Düzenli bir işte çalışıyor	144	61,44	5,16	,235	3,110	248	,69
	Düzenli bir işte çalışmıyor	106	61,11	5,04	,325			
Algılanan Sosyal Destek Ölçeği	Düzenli bir işte çalışıyor	144	51,15	2,11	,344	1,242	248	,001
	Düzenli bir işte çalışmıyor	106	42,46	2,12	,331			
Evlilik Uyumu Ölçeği	Düzenli bir işte çalışıyor	144	49,05	1,19	,545	-1,24	248	,071
	Düzenli bir işte çalışmıyor	106	49,08	1,17	,675			

$p < 05$

Tablo 4.8.'e göre,

Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği puanları eşlerinin çalışma durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($t_{248} = 3,11$; $p > 05$).

Bireylerin Algılanan Sosyal Destek Ölçeği puanları eşlerin çalışma durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t_{248} = 1,24$; $p < 05$). Buna göre eşi düzenli bir işte çalışan bireylerin Algılanan Sosyal Destek Ölçeği puanı eşi düzenli bir işte çalışmayan bireylerden anlamlı şekilde daha yüksek bulunmuştur.

Bireylerin Evlilik Uyumu Ölçeği puanları eşlerin çalışma durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($t_{248} = -1,45$; $p > 05$).

Tablo 4. 9. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Algılanan Sosyal Destek Ölçeği ve Evlilik Uyumu Ölçeklerinden Aldıkları Puanların Gelir Düzeyi Değişkenine Göre İncelenmesine Yönelik Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Puan	Grup Gelir Düzeyi/tl	N	\bar{x}	ss	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P	Fark
Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği	5000 ve az	100	55,23	8,15							
	5000-10000	80	55,35	8,13	G.Arası	1364,23	2	65,62			
	10000+	70	55,88	8,12	G.İçi	3169,06	247	73,84	3,1	0,81	
	Toplam	250	55,48	8,36	Toplam	4583,29	249				
Algılanan Sosyal Destek Ölçeği	5000 ve az	100	42,58	3,11							
	5000-10000	80	42,27	3,15	G.Arası	2739,60	2	68,45			
	10000+	70	42,60	3,11	G.İçi	6657,30	247	18,56	,85	0,71	
	Toplam	250	42,48	3,12	Toplam	9396,90	249				
Evlilik Uyumu Ölçeği	5000 ve az	100	13,00	1,26							
	5000-10000	80	13,27	1,71	G.Arası	1529,76	2	3,18			
	10000+	70	13,18	1,26	G.İçi	7257,26	247	6,07	,67	0,84	
	Toplam	250	13,15	1,41	Toplam	8787,02	249				

$p < 0,05$

Tablo 4.9'a göre,

Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği puanları bireylerin gelir düzeylerine göre anlamlı şekilde farklılaşmamaktadır ($F_{(2, 247)} = .81$; $p > .05$).

Bireylerin Algılanan Sosyal Destek Ölçeği puanları bireylerin gelir düzeylerine göre anlamlı şekilde farklılaşmamaktadır ($F_{(2, 247)} = 0.85$; $p > .05$).

Bireylerin Evlilik Uyumu Ölçeği puanları bireylerin gelir düzeylerine göre anlamlı şekilde farklılaşmamaktadır ($F_{(2, 247)} = .67$; $p > .05$).

Tablo 4. 10. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Algılanan Sosyal Destek Ölçeği ve Evlilik Uyumu Ölçeklerinden Aldıkları Puanların Eşlerin Tanışma Şekli Değişkenine Göre İncelenmesine Yönelik Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Puan	Grup Tanışma Şekli	N	\bar{x}	ss	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P	Fark
Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği	Görücü Usulu	34	41,03	6,16							
	Sosyal Medya Aracılığıyla	119	71,08	6,15	G.Arası	2340,24	2	33,52			
	Arkadaş Vasıtasıyla	36	41,19	6,12	G.İçi	5568,07	247	43,39	4,8	0.01	2-4
	Diğer	11	31,14	6,25	Toplam	7908,31	249				
	Toplam	250	46,11	6,17							
Algılanan Sosyal Destek Ölçeği	Görücü Usulu	34	31,48	3,26							
	Sosyal Medya Aracılığıyla	119	35,50	3,11	G.Arası	1737,50	2	78,41			
	Arkadaş Vasıtasıyla	36	34,14	3,23	G.İçi	5556,30	247	48,56	,95	0.531	
	Diğer	11	29,29	3,27	Toplam	7193,80	249				
	Toplam	250	32,60	3,21							
Evlilik Uyumu Ölçeği	Görücü Usulu	34	36,00	1,11							
	Sosyal Medya Aracılığıyla	119	37,78	1,16	G.Arası	2429,86	2	52,18			
	Arkadaş Vasıtasıyla	36	36,27	1,13	G.İçi	5347,26	247	57,07	,76	0.931	
	Diğer	11	29,15	1,16	Toplam	7776,12	249				
	Toplam	250	34,08	1,13							

$p < 05$

Tablo 4.10'da analiz sonuçlarına göre,

Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği puanları eşlerin tanışma şekline göre anlamlı şekilde farklılaşmaktadır ($F_{(2, 247)} = 4.1$; $p < .05$). Çoklu karşılaştırma testleri uygulanmadan önce varyansların homojenliği test edilmiş olup varyansların homojen dağıldığı görülmüştür. Bu sebeple varyansların homojen dağılımını gerektiren çoklu karşılaştırma testlerinden yararlanılmıştır. Hangi gruplar arasında farklılaşma olduğunun tespiti için LSD testi (Least Significant Difference) uygulanmıştır. Buna göre sosyal medyada tanışan bireylerin ($\bar{x} = 71,08$) diğer ortamlarda tanışan ($\bar{x} = 31,14$)

bireylere göre anlamlı olarak daha yüksek sosyal medya bağımlılığı belirti düzeyine sahip olduğu görülmüştür.

Bireylerin algılanan sosyal destek ölçeği puanları eşlerin tanışma şekline göre anlamlı şekilde farklılaşmamaktadır ($F_{(2, 247)} = .95$; $p > .05$).

Bireylerin evlilik uyumu ölçeği puanları eşlerin tanışma şekline göre anlamlı şekilde farklılaşmamaktadır ($F_{(2, 247)} = 0.76$; $p > .05$).

Tablo 4. 11. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Algılanan Sosyal Destek Ölçeği ve Evlilik Uyumu Ölçeklerinden Aldıkları Puanların Çocuk Sayısı Değişkenine Göre İncelenmesine Yönelik Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Puan	Grup Çocuk Sayısı	N	\bar{x}	ss	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P	Fark
Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği	0	54	31,14	7,25	G.Arası 3751,24 G.İçi 1482,07 Toplam 5233,31	2	249	55,61	,84	0.92	
	1	66	32,36	8,32							
	2	75	32,11	7,25							
	3	35	32,67	8,83							
	4+	20	32,82	8,65							
	Toplam	250	32,22	8,26							
Algılanan Sosyal Destek Ölçeği	0	44	20,08	4,51	G.Arası 2167,70 G.İçi 8607,40 Toplam 10775,10	2	249	68,85	3,65	0.04	1-5
	1	66	21,37	4,55							
	2	75	21,23	4,51							
	3	35	21,70	4,79							
	4+	30	31,04	4,35							
	Toplam	250	23,08	4,55							
Evlilik Uyumu Ölçeği	0	54	18,00	1,26	G.Arası 2323,95 G.İçi 6757,26 Toplam 9081,21	2	249	12,98	,81	0.83	
	1	66	18,17	1,96							
	2	75	18,00	1,26							
	3	35	18,78	1,16							
	4+	20	18,27	1,23							
	Toplam	250	18,30	1,47							

$p < .05$

Tablo 4.11’de analiz sonuçlarına göre,

Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılık Ölçeği puanları çocuk sayısına göre anlamlı şekilde farklılaşmamaktadır ($F_{(2, 247)} = .84$; $p > .05$).

Bireylerin Algılanan Sosyal Destek Ölçeği puanları çocuk sayısına göre anlamlı

şekilde farklılaşmaktadır ($F_{(2, 247)} = 3.65$; $p < .05$). Çoklu karşılaştırma testleri uygulanmadan önce varyansların homojenliği test edilmiş olup varyansların homojen dağıldığı görülmüştür. Bu sebeple varyansların homojen dağılımını gerektiren çoklu karşılaştırma testlerinden yararlanılmıştır. Hangi gruplar arasında farklılaşma olduğunun tespiti için LSD testi (Least Significant Difference) uygulanmıştır. Buna göre 4 çocuk ve daha fazlasına sahip olan bireylerin ($\bar{x} = 20,08$) hiç çocuğu olmayan bireylere göre ($\bar{x} = 31,04$) anlamlı olarak daha yüksek algılanan sosyal destek düzeyine sahip olduğu görülmüştür.

Bireylerin Evlilik Uyumu Ölçeği puanları çocuk sayısına göre anlamlı şekilde farklılaşmamaktadır ($F_{(2, 247)} = .81$; $p > .05$).

Tablo 4. 12. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Algılanan Sosyal Destek Ölçeği ve Evlilik Uyumu Ölçeklerinden Aldıkları Puanların Sosyal Medya Kullanım Süresi Değişkenine Göre İncelenmesine Yönelik Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Puan	Grup Sosyal M.K.S./gün	N	\bar{x}	ss	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P	Fark
Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği	1 saat ve daha az	56	31,03	6,26							
	2-3	57	41,08	6,25	G.Arası	2440,23	2	32,62			
	4-6	77	41,19	6,22	G.İçi	5568,07	247	53,29	4,6	0.02	1-4
	7 saat ve üzeri	60	81,14	6,25	Toplam	8008,30	249				
	Toplam	250	48,61	6,24							
Algılanan Sosyal Destek Ölçeği	1 saat ve daha az	56	31,58	2,26							
	2-3	57	35,51	2,11	G.Arası	2137,41	2	68,41			
	4-6	77	34,14	2,23	G.İçi	5556,30	247	33,56	,55	0.301	
	7 saat ve üzeri	60	31,19	2,27	Toplam	7693,71	249				
	Toplam	250	33,10	2,21							
Evlilik Uyumu Ölçeği	1saat daha ve az	56	26,00	1,13							
	2-3	57	27,78	1,16	G.Arası	1429,56	2	82,08			
	4-6	77	26,27	1,11	G.İçi	5347,25	247	67,07	,86	0.431	
	7 saat ve üzeri	60	29,15	1,16	Toplam	6776,81	249				
	Toplam	250	24,08	1,13							

$p < .05$

Tablo 4.12’de analiz sonuçlarına göre,

Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği puanları sosyal medya kullanım süresine göre anlamlı şekilde farklılaşmaktadır ($F_{(2, 247)}=4.6$; $p<.05$). Çoklu karşılaştırma testleri uygulanmadan önce varyansların homojenliği test edilmiş olup varyansların homojen dağıldığı görülmüştür. Bu sebeple varyansların homojen dağılımını gerektiren çoklu karşılaştırma testlerinden yararlanılmıştır. Hangi gruplar arasında farklılaşma olduğunun tespiti için LSD testi (Least Significant Difference) uygulanmıştır. Buna göre sosyal medyayı 7 saatten fazla kullanan bireylerin ($\bar{x}=48,61$) 1 saat ve daha az kullanan ($\bar{x}=31,03$) bireylere göre anlamlı olarak daha yüksek sosyal medya bağımlılığı belirti düzeyine sahip olduğu görülmüştür.

Bireylerin Algılanan Sosyal Destek Ölçeği puanları sosyal medya kullanım süresine göre anlamlı şekilde farklılaşmamaktadır ($F_{(2, 247)}=.55$; $p>.05$).

Bireylerin Evlilik Uyumu Ölçeği Puanları sosyal medya kullanım süresine göre anlamlı şekilde farklılaşmamaktadır ($F_{(2, 247)}=0.86$; $p>.05$).

Tablo 4. 13. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Algılanan Sosyal Destek Ölçeği ve Evlilik Uyumu Ölçeklerinden Aldıkları Puanların Sosyal Medya Kullanım Amacı Değişkenine Göre İncelenmesine Yönelik Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Puan	Grup Sosyal Medya Kullanım Amacı	N	\bar{x}	ss	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P	Fark
Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği	Bilgi Edinme	35	32,13	4,25							
	İletişim	38	32,15	4,33							
	İş-Eğitim	40	32,90	4,40							
	Video-Film	40	32,90	4,42							
	Porno Oyun	19	32,98	4,42							
	Oynama Arkadaş Edinme	38	32,34	4,16							
	Toplam-	250	32,50	4,39							
	G.Arası					3344,24	2	85,12			
	G.İçi					4569,07	247	93,14	,61	0.89	
	Toplam					7913,31	249				
Bilgi Edinme	35	21,68	2,51								
G.Arası					3737,70	2	58,45				
G.İçi					8557,30	247	68,56	,95	0.71		

Algılanan Sosyal Destek Ölçeği	İletişim	38	21,87	2,75	Toplam	12295,00	249											
	İş-Eğitim	40	21,31	2,06														
	Video-Film	40	21,34	2,33														
	Porno izleme	19	21,50	2,61														
	Oyun	40	21,04	2,33														
	Oynama																	
	Arkadaş Edinme	38	21,29	2,17														
	Toplam	250	21,43	2,39														
	Evlilik Uyumu Ölçeği	Bilgi Edinme	35	18,00				1,16	G.Arası	4429,76	2	12,18						
		İletişim	38	17,17				1,11										
İş-Eğitim		40	17,35	1,12														
Video-Film		40	17,30	1,15														
Porno izleme		19	14,78	1,16	G.İçi	6357,26	247	37,07					4,4	0,03	1-5			
Oyun oynama		40	17,27	1,12														
Arkadaş edinmek		38	17,55	1,31														
Toplam		250	17,06	1,16												Toplam	10787,02	249

$p < .05$

Tablo 4.13'e göre

Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği puanları bireylerin sosyal medya kullanım amaçlarına göre anlamlı şekilde farklılaşmamaktadır ($F_{(2, 247)} = .61$; $p > .05$).

Bireylerin Algılanan Sosyal Destek Ölçeği puanları bireylerin sosyal medyayı kullanım amaçlarına göre anlamlı şekilde farklılaşmamaktadır ($F_{(2, 247)} = .95$; $p > .05$).

Evlilik Uyumu Ölçeği puanları sosyal medyayı kullanım amaçlarına göre anlamlı şekilde farklılaşmaktadır ($F_{(2, 247)} = 4.4$; $p < .05$). Çoklu karşılaştırma testleri uygulanmadan önce varyansların homojenliği test edilmiş olup varyansların homojen dağıldığı görülmüştür. Bu sebeple varyansların homojen dağılımını gerektiren çoklu karşılaştırma testlerinden yararlanılmıştır. Hangi gruplar arasında farklılaşma olduğunun tespiti için LSD testi (Least Significant Difference) uygulanmıştır. Buna göre sosyal medyayı bilgi edinmek amacıyla kullanan bireylerin ($\bar{x} = 18,00$) sosyal medyayı en sık porno izlemek amacıyla kullanan bireylerden ($\bar{x} = 14,78$) anlamlı olarak yüksek evlilik uyumu düzeyine sahip olduğu görülmüştür.

Tablo 4. 14. Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Algılanan Sosyal Destek Ölçeği ve Evlilik Uyumu Ölçeği Puanları Arasındaki Korelasyon Sonuçları

	SMB	ASD	EU
SMBÖr	--		
ASDÖR	-,81***	--	
EUÖ r	-,44**	,27**	--

p<.01 (SMBÖ: Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, ASDÖ: Algılanan Sosyal Destek Ölçeği, EUÖ: Evlilik Uyumu Ölçeği).

Tablo 4.14. incelendiğinde Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği ile Algılanan Sosyal Destek Ölçeği'nden alınan puanlar arasında negatif yönde yüksek düzeyde ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r = -,81$; $p < .01$). Buna göre sosyal medya bağımlılığı belirti düzeyi arttıkça algılanan sosyal destek düzeyi azalmaktadır.

Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği ile Evlilik Uyumu Ölçeği'nden alınan puanlar arasında negatif yönde orta düzeyde ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r = -,44$; $p < .01$). Buna göre sosyal medya bağımlılığı belirti düzeyi yüksek olan bireylerin evlilik uyumunun düşük olabileceği söylenebilir.

Algılanan Sosyal Destek Ölçeği ile Evlilik Uyumu Ölçeği'nden alınan puanlar arasında pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r = ,27$; $p < .01$). Buna göre algılanan sosyal destek düzeyi yüksek olan bireylerin evlilik uyumu puanlarının da yüksek olduğu söylenebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA VE SONUÇ

5.1. Tartışma

Bu bölümde, evli bireylerin sosyal medya bağımlılığı belirti düzeyleri, algılanan sosyal destek düzeyleri ve evlilik uyumları arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla çalışmanın bulguları literatür eşliğinde tartışılmıştır.

5.1.1. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Belirti Düzeyleri, Algılanan Sosyal Destek Düzeyleri ve Evlilik Uyumlarının Cinsiyet Değişkenine Göre İncelenmesi

Bireylerin sosyal medya bağımlılığı belirti düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelendiğinde erkeklerin sosyal medya bağımlılığı belirti düzeylerinin kadınlara oranla anlamlı düzeyde farklılaştığı tespit edilmiştir. Literatür incelendiğinde benzer bir şekilde erkeklerin kadınlara oranla daha yüksek sosyal medya bağımlılığı düzeyine sahip olduğunu tespit eden çalışmaların mevcut olduğu görülmektedir (Paul ve Lee, 2012; Seferoğlu ve Yıldız, 2013). Bazı araştırmalarda ise kadınların sosyal medya bağımlılığı belirti düzeylerinin erkeklere oranla daha yüksek olduğu saptanmıştır (Hazar, 2011; Balcı ve Gölcü, 2013; Tutgun-Ünal, 2015). Mevcut çalışmanın sonucunda evli erkeklerde sosyal medya bağımlılığı belirtilerinin daha yüksek olması sosyal medya platformlarını daha aktif kullanıp etkileşimde bulduklarını düşündürmektedir.

Bireylerin algılanan sosyal destek düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelendiğinde evli erkeklerin algılanan sosyal destek düzeylerinin kadınlara oranla anlamlı düzeyde farklılaştığı tespit edilmiştir. Buna göre erkeklerin algılanan sosyal destek düzeyi kadınlara oranla yüksek olarak saptanmıştır. Alanyazın incelendiğinde çalışmamızın aksine algılanan sosyal destek düzeyinin kadınlarda daha yüksek olduğunu gösteren araştırmalar çoğunluktadır (Arıcıoğlu, 2008; Laireiter, 2011). Araştırma sonuçlarının alanyazın ile tutarsız sonuçlanmasının mevcut örneklemin sosyo-demografik özelliklerinden (yaş, sosyo ekonomik durum, yaşanılan çevre vs.) kaynaklandığı düşünülebilir. Aynı zamanda evli erkek bireylerde algılanan sosyal destek düzeyinin daha yüksek olmasının erkeklere ve kadınlara yüklenen toplumsal cinsiyet rolleri ve ataerkil toplumun kadına ve erkeğe bakış açısı ile ilişkili olabileceği düşünülmektedir.

Bireylerin evlilik uyumlarının cinsiyet değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığı incelendiğinde herhangi bir anlamlı farklılaşma tespit edilememiştir. Literatür incelendiğinde mevcut araştırma sonuçlarıyla aynı doğrultuda olan çalışmalara rastlanılmıştır (Yeşiltepe, 2011; Tutarel-Kışlak ve Çabukça, 2002; Tutarel-Kışlak ve Çavuşoğlu, 2006; Düzgün, 2009). Alanyazın ve mevcut araştırma bulgularının bu yönde sonuçlanması, evlilik uyumunun cinsiyet dışında pek çok faktörün etkileşimi ile belirlendiğini düşündürmektedir.

5.1.2. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Belirti Düzeyleri, Algılanan Sosyal Destek Düzeyleri ve Evlilik Uyumlarının Yaş Değişkenine Göre İncelenmesi

Bireylerin sosyal medya bağımlılığı belirti düzeylerinin yaş değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığı incelendiğinde yaş grupları arasında anlamlı bir farklılaşma tespit edilememiştir. Alanyazın incelendiğinde mevcut araştırma sonuçlarıyla paralel çalışmalara rastlanılmıştır (Kaplan, 2019; Tutgun-Ünal,2015). Mevcut çalışma sonuçlarının ve alanyazının benzer sonuçlar ortaya koymasının sebebi, günümüzde sosyal medya platformlarına her yaştan bireylerin kolayca erişim sağlayabilmesi olarak düşünülebilir.

Bireylerin algılanan sosyal destek düzeylerinin yaş değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığı incelendiğinde aralarında anlamlı bir farklılaşma tespit edilememiştir. Literatür incelendiğinde mevcut bulguların aksine algılanan sosyal desteğin yaşa göre farklılık gösterdiğini saptayan araştırmalar çoğunluktadır (Çakır, 1993; Okanlı, 1999; Malecki ve Elliott, 1999). Ulaşılan araştırmalarda bireylerin yaşlarının ilerlemesiyle algılanan sosyal destek düzeyinin düştüğü saptamıştır (Malecki ve Elliott, 1999). Mevcut araştırma bulgusunun literatürle tutarsızlığının araştırmaya katılan bireyler arasında yaş farkının büyük olmamasından kaynaklandığı söylenebilir.

Bireylerin evlilik uyumlarının yaş değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığı incelendiğinde herhangi bir anlamlı farklılaşma tespit edilememiştir. Literatürde mevcut sonuçlarla paralel çalışmalara rastlanılmıştır (Tutarel-Kışlak ve Göztepe, 2012), fakat bunun aksini gösteren çalışmalar çoğunluktadır. Alanyazın incelendiğinde özellikle 35 yaş ve üzeri bireylerin evlilik uyumunun farklılaştığına ve yaş ilerledikçe evlilik uyumunun düştüğüne yönelik çalışmalar tespit edilmiştir (Yıldırım, 1992; Demiray, 2006; Uşaklı, 2010; Hudson ve Murphy, 1980; Schumm ve Bugaighis, 1986). Yaş ilerledikçe evlilik yaşamında sorumlulukların artması,

tahammül seviyelerinin düşmesi ve evliliğin başındaki heyecanın azalması yaşla birlikte evlilik uyumundaki düşüşün olası sebepleri olarak düşünülebilir. Ancak mevcut çalışma sonuçlarında herhangi bir farklılaşma tespit edilememesinin örneklem grubunun 18-35 yaşları arasındaki bireylerden oluşması ile ilişkili olduğu düşünülmektedir.

5.1.3. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Belirti Düzeyleri, Algılanan Sosyal Destek Düzeyleri ve Evlilik Uyumlarının Eğitim Düzeyi ve Eşlerin Eğitim Düzeyi Değişkenlerine Göre İncelenmesi

Bireylerin sosyal medya bağımlılığı belirti düzeylerinin eğitim durumu ve eşlerin eğitim durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelendiğinde gruplar arasında anlamlı bir farklılaşma tespit edilememiştir. Alanyazın incelendiğinde mevcut araştırma ile aynı doğrultuda olan çalışmalara ulaşılmıştır (Kırık vd., 2015; Becan, 2018; Akdemir, 2013; Gül ve Diken , 2018). Araştırma sonucunun bu yönde olmasının günümüzde her sosyoekonomik düzeyden bireyin sosyal medya platformlarına kolaylıkla erişebilmesinden kaynaklandığı söylenebilir.

Bireylerin algılanan sosyal destek düzeylerinin eğitim durumu ve eşlerin eğitim durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelendiğinde gruplar arasında anlamlı bir farklılaşma tespit edilememiştir. Alanyazın incelendiğinde eğitim durumunun algılanan sosyal destek ile ilişkisinin olduğu çalışmalar çoğunluktadır (Okanlı, 1999; Soylu, 2002). Mevcut araştırmanın sonuçlarının literatürde yer alan bulgularla ile farklılık göstermesinin mevcut örneklem grubunun sosyo-demografik özelliklerinin (yaş, gelir düzeyi, yaşanılan yer vs.) farklılığından kaynaklandığı düşünülebilir.

Bireylerin evlilik uyumlarının bireylerin kendi ve eşlerinin eğitim durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelendiğinde herhangi bir anlamlı farklılaşma tespit edilememiştir. Literatür incelendiğinde Uşaklı, (2010), Uzel, (2015), Hamamcı, (2005) ve Turanlı, (2010).’nın yaptığı araştırmalarda bireylerin evlilik uyumunun, eğitim durumuna göre farklılaşmadığı saptanmıştır. Evlilik uyumu kavramının eğitim durumu ve eşlerin eğitim durumu değişkenlerinden bağımsız olması, bu kavramın derin ve çok boyutlu bir yapıya sahip olmasından kaynaklanması olduğu savunulabilir. Ayrıca evlilik uyumunun, eşlerin bireysel eğitim durumundan ziyade eşlerin eğitim durumlarının denk olmasından kaynaklanabileceğine ilişkin çalışmalar tespit edilmiştir (Davies, 1994).

5.1.4. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Belirti Düzeyleri, Algılanan Sosyal Destek Düzeyleri ve Evlilik Uyumlarının Çalışma Durumları ve Eşlerin Çalışma Durumları Değişkenine Göre İncelenmesi

Bireylerin sosyal medya bağımlılığı belirti düzeylerinin düzenli bir işte çalışma durumu ve eşlerin düzenli bir işte çalışma durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelendiğinde gruplar arasında anlamlı bir farklılaşma tespit edilememiştir. Literatür incelendiğinde mevcut bulgunun aksine çalışma durumunun sosyal medya bağımlılığı belirti düzeyi ile ilişkili olduğunu saptayan araştırmalar bulunmaktadır (Duman, 2021). Alanyazına göre düzenli işi olmayan kişilerin ve eşlerinin sosyal medya bağımlılığı belirti düzeyleri daha yüksektir. Bu durum kısmen beklenmektedir ve bunun sebebi çalışmayan kişilerin günlük hayatlarında odaklanacakları başka aktiviteler arayışına girmeleri olarak düşünülebilir. Ancak araştırma verilerinin Covid-19 küresel pandemi döneminde toplandığı ve bu dönemde bireylerin işlerini önemli ölçüde evden sürdürdüğü, aile, arkadaşlar ile buluşmalar ve diğer sosyal etkinliklere katılımlarının kısıtlı olduğu ve sosyal medya platformlarının her yaşta bireyin yaşamında temel sosyalleşme aracı haline geldiği göz önünde bulundurulduğunda sonuçlardaki farklılığın bu durumla ilişkili olduğu varsayılabilir.

Bireylerin algılanan sosyal destek düzeylerinin bireylerin düzenli bir işte çalışma durumu ve eşlerin düzenli bir işte çalışma durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelendiğinde, kendisi ve eşlerinin düzenli bir işi olan bireylerin algılanan sosyal destek düzeylerinin kendisi ve eşi düzenli bir işte çalışmayanlara oranla anlamlı düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir. Literatür incelendiğinde çalışma durumu ile algılanan sosyal destek arasında ilişki saptamayan araştırmalar bulunmaktadır (Demirtaş, 2007; Malecki ve Elliott, 1999). Bireyin düzenli bir işinin olmasının destek alabileceği sosyal çevrenin genişlemesi anlamına gelebileceği ve araştırmamızda kendisi ve eşleri düzenli bir işte çalışan bireylerde algılanan sosyal destek düzeyinin yüksek olmasının bundan kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Bunun yanı sıra kendisi veya eşi düzenli olarak çalışmayan bireylerde çaresizlik duyguları ve çevreden destek beklentisinin artmış olabileceğini bunun da azalmış sosyal destek algısı ile ilişkili olabileceğini söylemek de mümkün görünmektedir.

Bireylerin evlilik uyumlarının bireylerin düzenli bir işte çalışma durumu ve eşlerin düzenli bir işte çalışma durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelendiğinde gruplar arasında anlamlı bir farklılaşma tespit edilememiştir. Alanyazın

incelendiğinde çalışan bireylerin ve eşi çalışan bireylerin evlilikte sıkıntı yaşayabildikleri ve çalışan bireylerin sorumluluklarındaki artışın evlilik uyumu sarsabileceği ifade edilmiştir (Abdel Khalek, 2006; Cheng ve Furnham, 2004; Cohan,1997; Hawkins ve Booth, 2005). Mevcut araştırma sonuçlarının bu doğrultuda olması, çalışma yapılan örneklemin sosyo-demografik özelliklerinin farklılığından kaynaklanabilir.

5.1.5. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Belirti Düzeyleri, Algılanan Sosyal Destek Düzeyleri ve Evlilik Uyumlarının Gelir Düzeyi Değişkenine Göre İncelenmesi

Bireylerin sosyal medya bağımlılığı belirti düzeylerinin gelir düzeyi değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığı incelendiğinde farklı gelir grupları arasında anlamlı bir farklılaşma tespit edilememiştir. Literatür incelendiğinde sosyal medya bağımlılığı ile gelir düzeyi arasında herhangi bir ilişki bildirmeyen çalışmaların mevcut olduğu görülmektedir (Karasu, Bayır ve Çam, 2017; Öner, 2015; Erdem, 2019). Yapılan çalışmalar değerlendirildiğinde ilgili alanyazın ile mevcut araştırma bulgusu benzerlik göstermektedir. Bu doğrultuda ilgili alanyazının araştırma bulgusunu desteklediği düşünülmektedir.

Bireylerin algılanan sosyal destek düzeylerinin gelir düzeyi değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığı incelendiğinde gruplar arasında anlamlı bir farklılaşma tespit edilememiştir. Alanyazın incelendiğinde çoğunlukla sosyo-ekonomik düzeyleri yüksek olan kişilerin algıladıkları sosyal destek düzeylerinin daha yüksek olduğu bulunmuştur (Soylu, 2002; Elbir, 2000; Banaz, 1992; Baştürk, 2002; Zaimoğlu, 1991; Ünlü, 2001; Wight, Botticello ve Aneshensel, 2006). Belirtilen araştırmaların bulguları ile bu araştırmanın bulgusu çelişmektedir. Araştırma sonuçlarının mevcut literatür bulguları ile çelişmesinin araştırma desenleri arasındaki farklılıklar ve örnekleminizin küçüklüğü ile ilişkili olabileceği düşünülmektedir.

Bireylerin evlilik uyumlarının gelir düzeyi değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığı incelendiğinde gruplar arasında anlamlı bir farklılaşma tespit edilememiştir. Alanyazın incelendiğinde benzer çalışma bulgularına ulaşılmıştır (Erdoğan,2016; Gürül, 2021). Ancak Burgess ve Locke (1953); Goode (1962); Cutright (1971); Abdel Khalek, (2006); Cheng ve Furnham, (2004); Siffert ve Schwarz (2011)'ın çalışmalarında ekonomik gelirlerin yükselmesinin evlilik uyumunu da yükselttiği, yeterli gelir algısına sahip olmanın evlilik kalitesinde önemli bir belirleyici

olduğu belirtilmiştir. Gelirin azalmasının beraberinde getirebileceği sorunlar evlilik uyumunu da olumsuz etkileyebileceğinden bu durum alanyazında yer alan bu bulguları anlaşılır kılmaktadır. Literatürde yer alan tutarsız bulguların çalışma desenleri ve örneklem grupları arasındaki kültürel ve sosyoekonomik farklılıklardan kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

5.1.6. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Belirti Düzeyleri, Algılanan Sosyal Destek Düzeyleri ve Evlilik Uyumlarının Eşlerin Tanışma Şekline Göre İncelenmesi

Bireylerin sosyal medya bağımlılığı belirti düzeylerinin eşleriyle tanışma şekli değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelendiğinde gruplar arasında anlamlı bir farklılaşma tespit edilmiştir. Buna göre eşleriyle sosyal medya aracılığıyla tanışan bireylerin sosyal medya bağımlılığı yaşama riskleri diğer yollarla tanışan bireylere göre daha yüksek olarak saptanmıştır. Son yıllarda sosyal hayatta önemli giderek belirginleşen internet ve onun sağladığı olanaklarla artan sosyal ilişkiler ağı bireylerin birbirleriyle ve sosyal çevreyle ilişkisine yeni anlamlar katmaktadır. Yüz yüze olmayan bu yeni ilişki şekli, kişiler arası ilişkilere yeni bir soluk getirmekte ve sosyal platformlarda geçirilen süreyi de etkilemektedir (Gottman ve Silver, 1999). Günümüzde bireylerin sosyalleşme ortamlarının farklılığı, insanların sosyal medyada tanışıp arkadaşlık, romantik ilişki kuruyor olması, fakat bu durumun sonucunda sosyal medyada geçirilen sürenin uzaması ile artan bağımlılık riski mevcut sonuçları doğrular niteliktedir (Siffert ve Schwarz, 2011).

Bireylerin algılanan sosyal destek düzeylerinin eşlerin tanışma şekli değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelendiğinde gruplar arasında aralarında anlamlı bir farklılaşma tespit edilememiştir. Alanyazın incelendiğinde ise eşlerin algıladıkları sosyal destek düzeylerinin evlenme biçimlerine göre anlamlı biçimde farklılaştığına dair bulgulara rastlanmaktadır. Bu farkın akraba evliliği yapanların ve tanışıp anlaşarak evlilik yapanların lehine olduğu belirlenmiştir. Görücü usulü ile evlenenler diğer gruplara göre daha az sosyal destek görmektedir (Özbey,2012). Yapılan diğer araştırmalara göre ise (Özbey,2012)'nin bulgusunun aksine görücü usulü evlenenlerin algıladıkları sosyal destek düzeyinin daha yüksek olduğu görülmüştür (Taylor vd., 2003; Atzaba-Poria ve Pike, 2005). Alanyazında saptanan sonuçların kendi içinde farklılaşması ve mevcut araştırma sonuçlarının alanyazın ile tutarlı olmamasının, araştırmaların çalışma desenleri arasındaki farklılıklar ve araştırma yapılan

örneklemeler arasındaki sosyokültürel değişkenlikler ve örneklemimizin küçüklüğü ile ilişkili olabileceği düşünölmektedir.

Bireylerin evlilik uyumlarının eşlerin tanışma şekli değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığı incelendiğinde gruplar arasında anlamlı bir farklılaşma tespit edilememiştir. Alanyazın incelendiğinde bu çalışma ile aynı doğrultuda, Kublay ve Oktan (2015) ve Demiray (2006) evlilik uyumunun evlenme biçimi değişkenine göre anlamlı düzeyde bir farklılık göstermediğini saptamışlardır. Bu bulgulardan farklı olarak Açık (2008), evlilik uyumu yüksek olan grupta anlaşarak evlenmenin daha fazla, evlilik uyumu düşük grupta ise görücü usulü evlenmenin daha fazla olduğu sonucuna ulaşmıştır. Çelik (2006) de diğer şekillerde evlenen bireylerin evlilik uyumlarının görücü usulüyle evlenen bireylerin evlilik uyumlarından yüksek olduğunu saptamıştır. Evlenme biçiminin evlilik uyumu üzerindeki etkileri konusunda yapılmış çalışmalar, görücü usulü evlenmenin evlilik uyumu üzerinde olumsuz etkisinin olduğunu göstermektedir (Tutarel-Kışlak ve Çubukça, 2000).

5.1.7. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Belirti Düzeyleri, Algılanan Sosyal Destek Düzeyleri ve Evlilik Uyumlarının Çocuk Sayısına Göre İncelenmesi

Bireylerin sosyal medya bağımlılığı belirti düzeylerinin çocuk sayısı değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığı incelendiğinde gruplar arasında anlamlı bir farklılaşma tespit edilememiştir. Alanyazın incelendiğinde araştırmamız sonuçları ile uyumlu biçimde bireylerin sosyal medya bağımlılığı belirti düzeyleri ile çocuk sayısı arasında herhangi bir ilişki saptamayan araştırmaların mevcut olduğu görölmektedir. (Aydın, Aydın ve Özçırpıcı, 2019; Paul ve Lee, 2012).

Bireylerin algılanan sosyal destek düzeylerinin çocuk sayısı değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığı incelendiğinde çocuk sayısı fazla olan bireylerin algıladıkları sosyal destek düzeyinin hiç çocuğu olmayanlara oranla anlamlı düzeyde farklılaştığı tespit edilmiştir. Buna göre çocuk sayısı fazla olan bireylerin algılanan sosyal destek düzeyi çocuğu olmayanlara oranla yüksek olarak saptanmıştır. Alanyazın incelendiğinde araştırmamız ile çelişkili olarak mevcut sonuçların aksine çocuk sayısının artmasının algılanan sosyal destek düzeyini azalttığını gösteren çalışmalar tespit edilmiştir (Bingöl ve Tel, 2006). Bu durumun çocuk sayısı ile birlikte artan bakım ihtiyacı ve sorumlulukların bireylerin yakın çevrelerinden daha çok destek görme beklentisine girmelerine neden olması ve bununla bağlantılı olarak algıladıkları

sosyal desteğin azalması ile açıklanması olasıdır.

Bireylerin evlilik uyumlarının çocuk sayısı değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığı incelendiğinde gruplar arasında herhangi bir farklılaşma tespit edilememiştir. Alanyazın incelendiğinde, çocuksuz evliliklerin evlilik uyumu açısından daha başarılı olduğu görülmektedir. Feeney ve arkadaşları (1994) ailenin çocuk sahibi olmasıyla birlikte çiftlerin özellikle kadınların evlilik uyumlarının azaldığını belirtmişlerdir. Birçok araştırmacı, çocukların dünyaya gelmesiyle birlikte eşler arasında yaşanan evlilik uyumunun da azaldığını saptamışlardır (Spainer vd., 1975). Bunun tam aksini söyleyen yani çocuk sahibi olmanın evlilikte uyumu arttığını gösteren çalışmalar da literatürde mevcuttur (Callan, 1983; Hasta, 1996; Tutarel – Kışlak ve Çabukça, 2000; Abdel Khalek, 2006; Cheng ve Furnham, 2004). Literatür bulguları arasındaki tutarsızlıkların çalışma grupları arasındaki sosyokültürel farklılıklar ve araştırma yöntemleri arasındaki farklılıklar ile ilişkili olabileceği düşünülmektedir.

5.1.8. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Belirti Düzeyleri, Algılanan Sosyal Destek Düzeyleri ve Evlilik Uyumlarının Sosyal Medya Kullanım Süresine Göre İncelenmesi

Bireylerin sosyal medya bağımlılığı belirti düzeylerinin sosyal medya kullanım süresi değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığı incelendiğinde sosyal medya bağımlılığı belirti düzeyleri ile bireylerin sosyal medyada geçirdikleri süre arasında anlamlı bir bağlantı tespit edilmiştir. İnternette günde 7 saat ve daha fazla zaman geçiren bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği puanlarının, internette 1 saat ve daha az zaman geçiren bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği puanlarına göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu bulunmuştur. Yapılan araştırmalarda sosyal medya bağımlılığı ile sosyal medyada geçirilen amaçsız süre değişkeni arasında anlamlı düzeyde bir ilişki bildirilmiştir ve sosyal medya bağımlılık düzeyi arttıkça bireylerin sosyal medyayı amaçsız kullanımının da arttığı belirtilmiştir (Koçer, 2012; Aydın, 2016; Cuma, 2020). Ayrıca sosyal medyada geçirilen sürenin kontrolsüz artışı sosyal medya bağımlılığı tanı kriterleri arasında gösterilmektedir (Bozkurt vd., 2016). Bu durum sosyal medyada günde 7 saat ve daha fazla vakit geçiren bireylerin sosyal medya bağımlılığı ölçeğinden aldıkları puanların yüksek olmasını beklenir kılmaktadır.

Bireylerin algıladıkları sosyal destek düzeylerinin sosyal medya kullanım süresi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelendiğinde gruplar arasında anlamlı bir farklılaşma tespit edilememiştir. Uzun süreli sosyal medya kullanımının, toplumsal ilişkilerde zayıflama ve sosyal ortamlardan uzaklaşma gibi problemlere neden olduğu birçok araştırmada ifade edilmiştir (Morahan-Martin ve Schumacher, 2000; Sanders ve diğ., 2000; Pawlak, 2002). Literatüre bakıldığında uzun süreli sosyal medya kullanımı ve algılanan sosyal destek arasında hem negatif hem de pozitif yönde ilişkilerin saptandığı gösteren araştırmalara rastlanılmaktadır. Kiesler ve Kraut (1999), Armstrong, Phillips ve Saling (2000), Kraut ve ark. (2002), Özcan ve Buzlu (2005), Mossbarger (2008) tarafından yapılan araştırmalarda uzun süreli sosyal medya kullanımı ve algılanan sosyal destek arasında negatif yönde bir ilişki olduğu rapor edilmiştir. Kraut ve ark. (1998) yaptıkları bir çalışmada sosyal medya kullanımı arttıkça, bireylerin aileleri ve arkadaşlarıyla olan temasının azaldığını; sosyal medya kullanımı ve algılanan sosyal destek arasında olumsuz bir ilişki olduğunu belirtmişlerdir. Literatürde sosyal medya kullanımının uzunluğu ve algılanan sosyal destek arasında pozitif yönde bir ilişki olduğunu gösteren çalışmalar da mevcuttur (Winzelberg, 1997; Silverman; 1999; Shaw ve Gant, 2002). Mevcut araştırmada sosyal medya kullanım süresi ve algılanan sosyal destek düzeyi arasında herhangi bir ilişkinin tespit edilememesinin örneklemin yeterli olmaması ile açıklanması mümkündür.

Bireylerin evlilik uyumlarının sosyal medya kullanım süresi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelendiğinde gruplar arasında herhangi bir farklılaşma tespit edilememiştir. Alanyazın incelendiğinde görülmektedir ki sosyal medya kullanım süresinin uzunluğu evli çiftler arasında temelde eşe daha az zaman ayırma, ilgisizlik ve kıskançlık gibi problemlere neden olmaktadır (Tutarel-Kışlak ve Çavuşoğlu, 2006). Türkiye’de günlük ortalama sosyal medya kullanım süresinin 2 saat 48 dakika olduğu (Kemp, 2019) göz önünde bulundurulduğunda bunun çift yaşamı üzerinde olumsuz etkileri de kaçınılmaz olarak beklenmektedir. Sosyal medyada fazla zaman geçirmenin, çiftler arasında gerilime ve uyumsuzluğa neden olabileceğini de söylemek mümkündür. Mevcut araştırmada bu yönde bir bulgunun saptanmayışının örneklem sayısı ile ilişkili olabileceği düşünülmektedir.

5.1.9. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Belirti Düzeyleri, Algılanan Sosyal Destek Düzeyleri ve Evlilik Uyumlarının Sosyal Medya Kullanım Amaçlarına Göre İncelenmesi

Bireylerin sosyal medya bağımlılığı belirti düzeylerinin sosyal medya kullanım amaçlarına göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelendiğinde gruplar arasında anlamlı bir farklılaşma tespit edilememiştir. Literatürde bireylerin sosyal medya kullanım alışkanlıklarını ve sosyal medya bağımlılık düzeylerini ele alan çalışmalar bulunmakla birlikte, bu çalışmaların büyük bir çoğunluğunda sosyal medyayı oyun oynamak amacıyla kullanan bireylerin sosyal medya bağımlılığı düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır (Koçer, 2012; Tektaş, 2014; Aydın, 2016; Köseoğlu, 2012; Şahin ve Yağcı, 2017; Kırık ve diğerleri, 2015). Araştırmamızın bulguları ise literatür ile paralellik göstermemektedir.

Bireylerin algılanan sosyal destek düzeylerinin sosyal medya kullanım amacı değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelendiğinde gruplar arasında anlamlı bir farklılaşma tespit edilememiştir. Literatür incelendiğinde mevcut araştırma ile benzer olarak sosyal medya kullanım amacı ile algılanan sosyal destek düzeyi arasında herhangi bir ilişki saptanmayan araştırmalara rastlanmaktadır (Yıldız ve Koçak, 2020; Kiesler ve Kraut, 1999; Armstrong, Phillips ve Saling, 2000). Araştırma sonuçları literatür ile desteklenmiştir.

Bireylerin evlilik uyumlarının sosyal medya kullanım amacı değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelendiğinde gruplar arasında anlamlı bir farklılaşma saptanmıştır. Buna göre sosyal medyayı bilgi edinmek amacı ile kullanan bireylerin evlilik uyumu sosyal medyayı pornografi içerikleri için kullanan bireylerin evlilik uyumlarından daha yüksek olarak tespit edilmiştir. Bu araştırmada elde edilen bulgulara paralel olarak, literatürde yer alan bir araştırmada evli bireylerin sosyal medyayı tehdit olarak gördüğü ortaya konulmuştur. Sosyal medyayı evlilikler için bir tehdit olarak kabul eden bireylerin en temel gerekçesi, eşlerin sosyal medyada zararlı olabilecek içeriklerde fazla zaman geçirmesidir. Ayrıca sosyal medyanın aldatmaya yol açması ve gerginliğe sebep olması ise, diğer tehdit gerekçeleridir (Kalaman ve Çelik, 2019). Sosyal medyada pornografik içerikler ile meşguliyetin çiftler arasındaki uyumsuzlukların bir sonucu olabileceği gibi, bu içeriklerle zaman geçirmenin eşler arasındaki duygusal ve cinsel etkileşimleri zedeleyebileceği ve araştırmamızda elde edilen bulguların bunlarla bağlantılı olabileceği düşünülmektedir.

5.1.10. Evli Bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Belirti Düzeyleri, Algılanan Sosyal Destek Düzeyleri ve Evlilik Uyumları Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi

Yapılan bu çalışmada evli bireylerin sosyal medya bağımlılık belirti düzeyleri ile algılanan sosyal destek düzeyi arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Yapılan alanyazın araştırmasına göre, sosyal medya bağımlılığının pek çok sebebi bulunmaktadır (Kışlak, 1999). Bireylerin sosyal çevrelerinden elde ettikleri desteğe ilişkin algıları da sosyal medya bağımlılığı ile ilişkili etmenler arasında yer almaktadır. Yapılan araştırmalara göre bireylerin algıladıkları sosyal destek düzeyinin azalmış internet bağımlılığı belirtileri ile ilgili olduğu saptanmıştır (Taşdemir, 2016; Esen ve Siyez, 2011; Batıgün ve Kılıç, 2011; Uz- Baş, vd., 2016; Oktan, 2015; Durak-Batıgün ve Kılıç, 2011; Esen ve Gündoğdu, 2010; Armstrong vd., 2000). İnternet bağımlılığı ve algılanan sosyal destek düzeyi arasındaki bağlantılar araştırmamızda elde edilen bulguları destekler niteliktedir. Bireyin çevresinden aldığı sosyal desteğin artışının sosyal medyada ilişkiler kurma ve zaman geçirme ihtiyacını ve dolayısıyla bağımlılık riskini azaltabileceği düşünülebileceği gibi, bu ilişkinin ters yönlü de kurulması mümkündür. Sosyal medya bağımlılığının beraberinde getirdiği sosyal çevreden soyutlanma, bireylerin aldıkları sosyal desteğin azalmasına sebep olabilir (Boyd ve Ellison, 2007).

Yapılan bu çalışmada bireylerin sosyal medya bağımlılığı belirti düzeylerinin artması ile evlilik uyumu düzeyleri arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Hiç şüphesiz sosyal medya aile içi etkileşimi pek çok açıdan etkilemektedir. Aile bireylerinin birlikte geçirdikleri zaman dilimlerinin yerini sosyal medyada geçirilen sürenin alması ve sosyal medyanın sanal flörtlerin ve sanal aldatmaların yaşanmasına sebep olması evlilik üzerindeki olumsuz etkilerin temel nedenlerindedir (Güleç, 2018; Park ve Kim, 2013; Lin, Hoffman ve Borengasser, 2013). Araştırmamızda elde edilen bulguların literatür ile uyumlu olduğu görülmektedir.

Yapılan bu çalışmada bireylerin algıladıkları sosyal destek düzeyinin yüksek olması ile evlilik uyumu arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Araştırmamızda elde edilen bulgular geçmiş araştırmalar ile paralellik arz etmektedir. Alanyazında belirtildiği üzere bireylerin sahip oldukları sosyal destek evlilikteki uyum açısından önemli bir rol oynamaktadır. Sosyal destek bireylere evlilikleri sırasında da ihtiyaç duydukları alanlarda yardımcı olmakta, yapıcı kişiler

arası ilişkileri sağlayarak uyumsuzluk etkisini hafifletmektedir (Kaner,2010; Taylor vd., 2003; Atzaba-Poria ve Pike, 2005). Okanlı vd. (2003) tarafından yapılan bir araştırmada eşlerinden sosyal destek gören bireylerin problem çözme becerilerinin oldukça yerinde olduğu tespit edilmiştir. Destek gören bireyler evliliklerinde daha sağlam adımlar atmakta ve yaşanan gerginliklerden kolayca etkilenmeyip problemleri çözmek ve uyum sağlamak adına daha fazla çabalamaktadırlar (Dressler, 1985; Barrera ve Garrison-Cones, 1992).

5.2. Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada evli bireylerin sosyal medya bağımlılığı belirti düzeyleri, algılanan sosyal destek düzeyleri ve evlilik uyumları arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırma sonuçlarına aşağıda yer verilmiştir.

- Evli bireylerde sosyal medya bağımlılığı belirtilerinin cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır; buna göre erkeklerde Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçek puanları kadınlardan anlamlı şekilde daha yüksek bulunmuştur. Algılanan sosyal destek düzeyi evli erkek bireylerde kadınlara oranla daha yüksek bulunmuştur; evlilik uyumu ise cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermemektedir.
- Sosyal medya bağımlılığı belirtileri, algılanan sosyal destek ve evlilik uyumunun yaşa göre anlamlı şekilde farklılaşmadığı saptanmıştır.
- Sosyal medya bağımlılığı belirti düzeyi, algılanan sosyal destek ve evlilik uyumunun katılımcıların kendi eğitim düzeyi ve eşlerin eğitim düzeyine göre anlamlı şekilde farklılaşmadığı saptanmıştır.
- Sosyal medya bağımlılığı belirti düzeyi ve evlilik uyumunun katılımcıların kendi ve eşlerinin düzenli bir işte çalışma durumlarına göre farklılaşmadığı; ancak kendisi ve eşi düzenli bir işte çalışmayan bireylerde algılanan sosyal destek düzeyinin daha az olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.
- Sosyal medya bağımlılığı belirtileri, algılanan sosyal destek düzeyi ve evlilik uyumunun gelir düzeyine göre anlamlı şekilde farklılaşmadığı saptanmıştır.

- Sosyal medya bağımlılığı belirti düzeyinin eşlerin tanışma şekline göre anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır. Buna göre eşleri ile sosyal medya aracılığıyla tanışan bireylerde Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçek puanları anlamlı şekilde daha yüksek bulunmuştur. Algılanan sosyal destek ve evlilik uyumu ise eşlerin tanışma biçimine göre farklılık göstermemektedir.
- Algılanan sosyal destek düzeyi çocuk sayısı 4 ve daha fazla olan bireylerde hiç çocuğu olmayan bireylere göre anlamlı şekilde daha yüksek bulunmuştur. Sosyal medya bağımlılığı belirtileri ve evlilik uyumu çocuk sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.
- Sosyal medya bağımlılığı belirtileri sosyal medyada geçirilen süreye göre anlamlı şekilde farklılık göstermektedir. Buna göre sosyal medyada 7 saat ve daha fazla zaman geçiren bireylerin Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçek puanları 1 saat ve daha az vakit geçiren bireylere göre anlamlı şekilde daha yüksek bulunmuştur. Algılanan destek düzeyi ve evlilik uyumu ise sosyal medya kullanım süresi değişkenine göre farklılık göstermemektedir.
- Evli bireylerin evlilik uyumu düzeyleri sosyal medya kullanım amacına göre anlamlı şekilde farklılık göstermektedir. Buna göre sosyal medyayı bilgi edinmek amacıyla kullanan bireylerin evlilik uyumu düzeyleri sosyal medyayı pornografik içeriklere ulaşma amacıyla kullanan bireylere göre daha yüksek bulunmuştur. Sosyal medya bağımlılığı belirtileri ve algılanan destek düzeyi ise sosyal medya kullanım amaçlarına göre farklılık göstermemektedir.
- Araştırma sonucunda evli bireylerde Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği'nden alınan puanlar ile algılanan sosyal destek düzeyi arasında yüksek düzeyde negatif bir korelasyon saptanmıştır. Ayrıca sosyal medya bağımlılığı belirti düzeyi ile evlilik uyumu arasında orta düzeyde negatif bir korelasyon bulunmuştur. Son olarak evli bireylerde algılanan sosyal destek ile evlilik uyumu arasında düşük düzey pozitif korelasyon saptanmıştır.

Yapılan araştırmanın sonuçlarına göre aşağıdaki önerilerde bulunulabilir:

- Yapılan araştırmanın örneklemi İstanbul ilinde yaşayan 250 evli birey ile sınırlıdır. Bundan sonraki araştırmaların daha büyük, farklı bölgelerde yaşayan, farklı

sosyodemografik özelliklere sahip ve farklı yaş gruplarından bireyleri içeren örneklem üzerinde yapılması sonuçların genellenebilirliğinin artırılması açısından yararlı olacaktır.

- Bu araştırmada elde edilen sonuçlar evli bireylerde sosyal medya belirtileri ile bireylerin algıladıkları sosyal destek düzeyi arasında negatif yönlü bir ilişkiye işaret etmektedir. Buna göre sosyal medya bağımlılığı belirtileri olan bireylerde bireyin sosyal çevreden aldığı destek düzeyinin değerlendirilmesinin önem taşıdığı düşünülmektedir. Yine sosyal medya bağımlılığı açısından riskli bireylerde bireyin aldığı sosyal desteğin artırılması koruyucu bir unsur olabilir.

- Bu araştırmanın sonuçlarına göre evli bireylerde sosyal medya bağımlılığı belirtileri ile evlilik uyumu arasında negatif yönlü bir korelasyon saptanmıştır. Bu göstermektedir ki sosyal medya bağımlılığı bireylerin evlilik uyumu açısından olumsuz bir etken olabilir. Günümüz toplumunda çiftlere ve evlilik uyumunu artırmaya yönelik çalışmalarda sosyal medya kullanımı da değinilmesi gereken bir unsur olarak karşımıza çıkmakta ve bireylerin doğru sosyal medya kullanımı ve sosyal medyanın çift etkileşim ve iletişimi üzerine etkileri konusunda eğitilmelerinin önemli olduğu düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Abdel Khalek, A. M. (2006). Measuring happiness with a single-item scale. *Social Behavior and Personality*, 34(2), 139-150.
- Açık, Ö. (2008). Evlilik Uyumu ve bağlanma Stilleri Arasındaki İlişki. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Klinik (Uygulamalı) Psikoloji Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi. İzmir, Türkiye.
- Akdemir, T. N. (2013). İlköğretim Öğrencilerinin Facebook Tutumları İle Akademik Erteleme Davranışları ve Akademik Başarıları Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Aksoy, S. (2020). Üniversite Öğrencilerinde Sosyal Medya Bağımlılığının, Sosyal Kaygı ve Kişisel İyi Oluş ile Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Aktan, E. (2018). Üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılık düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Erciyes İletişim Dergisi*, 5(4): 405-421.
- Altınsoy Akdemir, M. (2021). Ergenlerin Sosyal Medya Bağımlılığı ve Mutluluk Düzeylerinin Sorumluluk Duygusu ve Davranışı ile Sosyal ve Duygusal Öğrenmeye Göre İncelenmesi, T.C Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Yüksek Lisans Programı Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Arıcıoğlu, A. (2008). Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Algıladıkları Sosyal Destek. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Armstrong, L.,Phillips, J.G., &Saling, L.L. (2000). Potential determinants of heavier internet usage. *International Journal of Human-ComputerStudies*, 53, 537-550.
- Aslanyürek, M., Gürdal, S. A., Dursun, S., Tunçel, E., & Ayan, S. M. İ. (2015). Sosyal medya gerçeği ve meslek yüksekokulu öğrencilerinin sosyal medya algısının değerlendirilmesi. *Colleges*, 1, 1-11.
- Aydın, İ. E. (2016). Üniversite öğrencilerinin sosyal medya kullanımları üzerine bir araştırma: Anadolu Üniversitesi örneği. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 35, 373-386.
- Aydın, K. Y., Aydın, N., & Özçırpıcı, B. (2019, September). bir hastane çalışanlarının sosyal medya kullanım, bağımlılık ve tükenmişlik düzeyleri, etkili faktörler. In *3. International 21. National Public Health Congress*.
- Banaz, M. (1992). Lise Öğrencilerinde Sosyal Destek Kaynakları ve Stres ile Ruh Sağlığı Arasındaki İlişki. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Barrera JR.M. Carolynne Garrison-Jones ,G.(1992) Family and peer social support as specific correlates of adolescent depressive symptoms. Journal of Abnormal Child Psychology Volume 20, Number 1 / February, 199. 1-16
- Başer, Z. (2006) Aileden algılanan sosyal destek ile kendini kabul düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesi Erzurum: Sosyal Bilimler Enstitüsü, Atatürk Üniversitesi
- Baştürk, D. (2002). Orta Öğretim Kurumlarındaki Öğrencilerde Algılanan Sosyal Desteğin Akademik Başarıya Etkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi.
- Bayraktar, F. (2001). *İnternet kullanımının ergen gelişimindeki rolü* (Yüksek Lisans Tezi). Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Bayraktar, M. (2020). Üniversite Öğrencilerinde Bağlanma Stilleri, Sosyal Medya Bağımlılığı ve Koşullu Öz-Değer Arasındaki İlişki, Yüksek Lisans Tezi, On Dokuz Mayıs Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Samsun.
- Becan, C.(2018). Sosyal Medya Bağımlılığının Haber Takibi Motivasyonları Üzerine Etkisi. Erciyes Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi, 5(3), 238-256.
- Bingöl, T. Y., & Havva, T. E. L. (2007). Postpartum Dönemdeki Kadınlarda Algılanan Sosyal Destek ve Depresyon Düzeyleri ile Etkileyen Faktörler. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 10(3), 1-6.
- Binnur Yeşilyaprak, Çalışan Anne ve Çocuk, Morpa Kültür Yayınları, İstanbul, 2003, s.78-79
- Bonetti, Luigi, Marilyn A. Campbell, Linda Gilmore. The Relationship of Loneliness and Social Anxiety With Children's and Adolescents' Online Communication. *Cyberpsychology, Behavior and Social Networking*. c.13 s.3: 279–285, 2010.
- Bostancı, M. (2019). Sosyal Medya Dün Bugün Yarın. Palet Yayınları.
- Bostancı, Mustafa. (2010). Sosyal Medyanın Gelişimi ve İletişim Fakültesi Öğrencilerinin Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıkları. Yüksek Lisans Tezi. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bozkurt, H., Şahin, S., ve Zoroğlu, S. (2016). İnternet Bağımlılığı: Güncel Bir Gözden Geçirme, Derleme Makale
- Burgess, EW. ve Harvey, J. Locke (1953). *Aile. Kurumdan Arkadaşlığa* .
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, EK, Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2017). Bilimsel araştırma. *Pegem Atf İndeksi* , 1-360.
- Callan, V. (1983). The voluntarily childness and their perceptions of parenthood and childness. *Journal of Comparative Family Studies* 14, 87-96.
- Canel, A.N. (2013). Evlilik ve Aile Hayatı. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü. İstanbul.

- Cansız, S. (2019). Üniversite Öğrencilerinde Sosyal Medya Bağımlılığı ve Duygusal Yeme Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Cao, F., Su, L., Liu, T. ve Gao, X. (2007). The Relationship Between Impulsivity and Internet Addiction in A Sample of Chinese Adolescents. *European Psychiatry*, 22: 466-471.
- Chao, R. C. L. (2012). Managing perceived stress among college students: The roles of social support and dysfunctional coping. *Journal of College Counseling*, 15(1), 5- 21.
- Cheng, H. ve Furnham, A. (2004). Perceived parental rearing style, self-esteem and self-criticism as predictors of happiness. *Journal of Happiness Studies*, 5, 1-21.
- Clayton, R. B., Nagurney, A. ve Smith, J. (2013). Cheating, Breakup and Divorce: Is Facebook Use to Blame?. *Cyberpsychology Behaviors and Social Networking*, 16(10): 717-720.
- Cohan, C.L., Bradbury, T.N. (1997). Negative Life Events, Marital Interaction, And The Longitudinal Course Of Newlywed Marriage. *Journal Of Personality And Social Psychology*, 73(1): 114-128.
- Cuma, Y. (2020). *Ergenlerde sosyal medya bağımlılığı, ruhsal sorunlar ve sosyal beceri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, İstanbul.
- Cutright, P. (1971). Gelir ve aile olayları: Evlilik istikrarı. *Evlilik ve Aile Dergisi* , 291-306.
- Çakır, H. Y. (1993). 12–22 Yas Grubundaki Gençlerde Çok Yönlü Algılanan Sosyal Destek Ölçeğinin Güvenirlik ve Geçerlik Araştırması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çelik, C.K. (2006). Eğitim yöneticilerinin mesleki tükenmişlikleri ile evlilik doyumu arasındaki ilişki. Yüksek lisans tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat.
- Çelik, M. (2006). Evlilik Doyum Ölçeği Geliştirme Çalışması. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi. Adana
- Demiray, Ö. (2006). Evlilikte uyumun demografik özelliklere göre incelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dicle Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Diyarbakır.
- Demirtaş, A.S.(2007). İlköğretim 8.Sınıf Öğrencilerinin Algılanan Sosyal Destek ve Yalnızlık Düzeyleri İle Başa Çıkma Düzeyleri Arasındaki İlişki. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara

- Dressler, W.W.(1985). Extended Family Relationships, Social Support, and Mental Health in a Southern Black Community. *Journal of Health and Social Behavior*, Vol. 26, No. 1. pp. 39-48
- Duman, Ö.D. (2021). Sosyal Medya Bağımlılığının Erzurum İli Üzerindeki Yansıması. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25 (1) , 343-362.
- Elbir, N. (2000). Lise I.Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Destek Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Elmacı, F, (2006), “Parçalanmış ve Bütünlüğünü Koruyan Aileye Sahip Ergenlerin Depresyon ve Uyum Düzeylerinde Sosyal Desteğin Rolü”. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*,6 (2), 405-423.
- Erdem, G. (2019). Lise düzeyindeki öğrencilerde sosyal medya kullanımı, akran ilişkileri ve duygu düzenleme arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Yakındoğu Üniversitesi, Lefkoşa.
- Erdinç, İ. (2018). *Evli çiftlerde, evlilik uyumu, cinsel yaşam doyumu ve yaşam doyumu arasında ki ilişkinin incelenmesi* (Master's thesis, İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Feeney, J. A. (1994). Attachment style, communication patterns, and satisfaction across the life cycle of marriage. *Personal Relationships*, 1(4), 333-348.
- Fışıoğlu, H. (1992), Lisans Üstü Öğrencilerin Evlilik Uyumu. *Psikoloji Dergisi*,7:16-23, s. 20.
- Geçtan, E.(2007). İnsan olmak, Metis Yayınları, İstanbul, s. 20-36
- Goode, W. J. (1963). World revolution and family patterns.
- Gottman, J. & Silver, N. (1999). *The Seven Principles For Making Marriage Work*. New York: Three Rivers Press
- Griffiths, M. D. (2013). Social Networking Addiction: Emerging Themns and İssues. *Journal of Addiction Research and Therapy*, 4(5): 118-119.
- Griffiths, M. D., Kuss, D. J., Demetrovics, Z. (2014). Social networking addiction: An overview of preliminary findings. K. P. Rosenberg & L. Curtiss Feder (Ed.), *Behavioral Addictions: Criteria, Evidence, And Treatment* (p. 119–141) içinde. Elsevier Academic Press.
- Gül, Ş. & Diken, E.H. (2018). Fen Bilgisi Öğretmeni Adaylarının Sosyal Medya Bağımlılıklarının İncelenmesi. *E-Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 41-50.
- Güleç, V. (2018). Aile ilişkilerinin sosyal medyayla birlikte çöküşü. *Yeni Medya Elektronik Dergisi*, 2(1), 105-120.

- Gürsoy, Ç. (2004). Kaygı ve Demografik Değişkenlerin Evlilik Uyumu ile İlişkisi. Yüksek Lisans Tezi. Mersin Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Mersin.
- Gürül, S. (2021). Üniversite Öğrencilerinin Evlilik Tutumları ve Algıladıkları Sosyal Destek Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Hamamcı, Z. (2005). Dysfunctional relationship beliefs in marital satisfaction and adjustment. *Social Behavior and Personality: An international journal*, 33(4), 313-328. doi:DOI: <https://doi.org/10.2224/sbp.2005.33.4.313>
- Hasta, D. (1996). Ev işi paylaşımında hakkaniyet algısı ile evlilik doyumu ilişkisi. Yüksek Lisans Tezi. Ankara.
- Hawi, S. N. (2012). Internet addiction among adolescents in Lebanon. *Computers in Human Behavior*, 28: 1044–1053.
- Hazar, M. (2011). Sosyal Medya Bağımlılığı-Bir Alan Çalışması, İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi, Sayı:32, Bahar 2011.
- Hudson, W. W., & Murphy, G. J. (1980). The Non-Linear Relationship between Marital Satisfaction and Stages of the Family Life Cycle: An Artifact of Type I Errors? *Journal of Marriage and Family*, 42(2), 263-267. doi:DOI: 10.2307/351223
- Irmak, A. Y., & Erdoğan, S. (2016). Ergen ve genç erişkinlerde dijital oyun bağımlılığı: Güncel bir bakış. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 27(2), 128-137.
- Johnson, D.R., White L.K., Edwards J.N. & Booth, A. (1986). Dimensionsof marital quality: toward methodological and conceptual refinement. *Journal of Family Issues*, 7, 31-49.
- Kalaman, S., & Çelik, F. (2019). Türkiye'deki evli bireylerin sosyal medya kullanımlarının evlilikleri üzerine etkisi: nitel bir araştırma. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 13(19), 424-453.
- Kaner,S.(2010). Psychometric Properties of Revised Parental Social Support Scale. *Education and Science*. Vol. 35, No 157.15–29
- Karadağ, E., Tosuntaş, Ş.B., Erzen,E., Duru, P., Bostan, N., Mızrak Şahin, B., Çulha, İ., Babadağ, B. (2016). Sanal Dünyanın Kronolojik Bağımlılığı: Sosyotelizm (Phubbing). *Türkiye Yeşilay Cemiyeti*. c.3 s.2: 223-269.
- Karasu, F., Bayır, B. ve Çam, H. H. (2017). Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı ile sosyal destek arasındaki ilişkinin incelenmesi, *Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(14), 374-388
- Kayri, M., Tanhan, F., & Tanrıverdi, S. (2014). Ortaöğretim öğrencilerinde İnternet bağımlılığı ile algılanan sosyal destek arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Online Journal Of Technology Addiction & Cyberbullying*, 1 (1), 0-0.

- Kemp, S. (2019, Ocak 30). Digital 2019, Global Internet use accelerates. 25 Haziran 2019 tarihinde <https://wearesocial.com/blog/2019/01/digital2019-global-internet-use-accelerates> adresinden erişildi
- Kırık, A. M., Arslan, A., Çetinkaya, A. & Gül, M., (2015). A Quantitative Research On The Level Of Social Media Addiction Among Young People İn Turkey. *International Journal of Science Culture and Sport (IntJSCS)*, 3(3), 108-122.
- Kışlak Tutarel Ş, Çabukça F (2002) Empati ve Demografik Değişkenlerin Evlilik Uyumu ile İlişkisi. *Aile ve Toplum Eğitim Kültür ve Araştırma Dergisi*, Cilt:2, Sayı: 6
- Kışlak, Ş. ve Çabukça, F.(2002). Empati ve Demografik Değişkenlerin Evlilik Uyumu ile İlişkisi. *Aile ve Toplum Dergisi*, Sayı: 2, s.18-26.
- Kiesler, S.,&Kraut, R. (1999). Internet use and ties that bind. *AmericanPsychologist*, 54(9), 783-784.
- Koçer, M. (2012). Erciyes Üniversitesi öğrencilerinin İnternet ve sosyal medya kullanım alışkanlıkları. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 18, 70-85.
- Köseoğlu, Ö. (2012). Sosyal ağ sitesi kullanıcılarının motivasyonları: Facebook üzerine bir araştırma. *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi*, 7(2), 58-81.
- Kraut, R.,Kiesler, S., Boneva, B., Cummings, J., Helgeson, V., Crawford, A. (2002). internet paradox revisited. *Journal of Social Issues*, 58, 49–74.
- Kraut, R.,Patterson, M., Lundmark, V., Kiesler, S., Mukopadhyay, T., &Scherlis, W. (1998). Internet paradox. A social technology that reduces social involvement and Psychological well-being?. *American Psychologist*, 53, 1017–1031.
- Kublay, D. & Oktan, V. (2015). Evlilik Uyumu: Değer Tercihleri ve Öznel Mutluluk Açısından İncelenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 25-35.
- Kurtman Eraslanlı, Aile İçi İlişkilerin Dayandığı Psikolojik Temeller, On Dokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Samsun, 1990
- Kuss, D. J., ve Griffiths, M. D. (2017). Social networking sites and addiction: Ten lessons learned, *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 14(3), 311-350
- Kuss, Daria J.; Griffiths, Mark D. (2011). Online social networking and addiction—A review of the psychological literature. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 8(12), 3528–3552.
- Kuşay, Y.(2013). Sosyal Medya Ortamı Olarak Facebook'un Çekiciliği ve Ergenlerde Bağımlılık Düzeyi, Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Laireiter, A. (2011). Theoretical concepts of social support. In W. Renner, (Eds.), Sponsorships for refugees and asylum seekers, 32-63. Innsbruck: Austrian Science Fund.
- Landis, M., Peter-Wight, M., Martin, M., & Bodenmann, G. (2013). Dyadic coping and marital satisfaction of older spouses in long-term marriage. *GeroPsych*, 26 (1): 39-47.
- Lin, M.F.G., Hoffman, E.S. ve Borengasser, C. (2013). Is social media too social for class? A case study of twitter use. *TechTrends*, 57(2): 39-45.
- Luscombe, B. (2009). Social Norms: Facebook and Divorce. *Time Journal*, 173(24): 93-94.
- Macit, H. (2019). Marmara Bölgesi'nde Sosyal Medya Bağımlılığı Bulunan Bireylerin Psikolojik Semptomlarının İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Malecki, C.K. ve Elliott, S.N. (1999). Adolescents Ratings of Perceived Social Support and Its Importance : Validation of The Student Social Support Scale. *Psychology In The School*. 36(6) S:473- 483.
- Matud, M. P., Ibáñez, I., Bethencourt, J. M., Marrero, R., Carballeira, M. (2003). Structural gender differences in perceived social support. *Personality and Individual Differences*, 35(8), 1919-1929.
- Morahan-Martin, J. ve Schumacher, P., (2000). Incidence and Correlates of Pathological İnternet Use Among College Students. *Computers in Human Behavior*, 16: 13-29.
- Mossbarger, B. (2008). Is internet addiction addressed in the classroom? A survey of Psychology text books. *Computers in Human Behavior*, 24, 468-474.
- Okanlı, A. (1999). Hemşirelik Öğrencilerinin Aile Ve Arkadaşlarından Algıladıkları Sosyal Destek İle Anksiyete Düzeyi Arasındaki İlişki. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Okanlı, A., Tortumluoğlu, G. ve Kırpınar, İ. (2003). Gebe Kadınların Ailelerinden Algıladıkları Sosyal Destek İle Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişki. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 4 (2) : 98-105.
- Öner, K. (2015). Lise öğrencisi ergenlerde depresyon, internet bağımlılığı ve ilişkili faktörler. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.
- Özbay, Y., Palancı, M., Kandemir, M. ve Çakır, O. (2012). Üniversite öğrencilerinin öznel iyi oluşlarının duygusal düzenleme, mizah, sosyal öz-yeterlik ve başa çıkma davranışları ile yordanması. *Journal of Turkish Educational Sciences*, 10(2), 325-345.

- Özbey, S. (2012) Ebeveynlerin evlilik uyumu ve algıladıkları sosyal destek ile altı yaş çocuklarının problem davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi, Gazi Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi, 20:43-62
- Özbey, S. (2012). Eşlerin algıladıkları sosyal desteğin ailenin bazı özellikleri ile ilişkisinin incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(1), 167-181.
- Özcan, N.K., & Buzlu, S. (2005). An assistive tool in determining problematic internet use: validity and reliability of the "online cognition scale" in a sample of university students. *Journal of Dependence*, 6, 19–26.
- Özdiñç, T. (2014). Okul öncesi eğitimde aile katılımında sosyal medya kullanımı: Bir durum çalışması. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Bahçeşehir Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Park, S. K., Kim, J. Y. ve Cho, C. B. (2008). Prevalence of Internet addiction and correlations with family factors among South Korean adolescents. *Adolescence*, 43(172): 895-909.
- Pawlak, C. (2002). Correlates of internet use and addiction in adolescents. Dissertation Abstracts International Section A: Humanities & Social Sciences, 63(5-A), 1727. Rotunda, R., Kass, S.J., Sutton, M.A. et al. (2003). Internet use and misuse: Preliminary findings from a new assessment instrument. *Behaviour Modification*, 27, 484-504.
- Pengilly, J. W., & Dowd, E. T. (2000). Hardiness and social support as moderators of stress. *Journal of clinical psychology*, 56(6), 813-820.
- Polat, D. (2006). Evli Bireylerin Evlilik Uyumları, Aldatma Eğilimleri ve Çatışma Eğilimleri Arasındaki İlişkilerin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. T.C. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji (Sosyal) AD, s. 77, (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi).
- Sanders, C.E., Field, T.M., Diego, M., & Kaplan, M. (2000). The relationship of internet to depression and social isolation among adolescents. *Adolescence*, 35 (138), 237-242.
- Schaefer, C., Coyne, J. C., & Lazarus, R. S. (1981). The health-related functions of social support. *Journal of behavioral medicine*, 4(4), 381- 406.
- Schumm, W. R., & Bugaighis, M. A. (1986). Marital Quality over the Marital Career: Alternative Explanations. *Journal of Marriage and Family*, 48(1), 165-168. doi:DOI: 10.2307/352240
- Serap Erdoğan, (2007), Evlilik Uyumu ile Psikiyatrik Rahatsızlıklar, Bağlanma Stilleri ve Mizaç ve Karakter Özellikleri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi, Tıp Fakültesi, Gazi Üniversitesi, Ankara, s. 5 (Tıpta Uzmanlık Tezi).
- Shaw, L.H., & Gand, L. M. (2002). Indefense of the internet: The relationship between internet communication and depression, loneliness, self-esteem, and perceived social support. *CyberPsychology & Behavior*, 5(2), 157-171.

- Siffert, A. ve Schwartz, B. (2011). Spouses' demand and withdrawal during marital conflict in relation to their subjective well-being. *Journal of Social and Personal Relationships*, 28(2), 262-277.
- Silverman, T. (1999). The Internet and relational theory. *American Psychologist*, 54, 780-781.
- Sokolski, D. M., & Hendrick, S. S. (1999). Fostering marital satisfaction. *Family Therapy: the Journal of the California Graduate School of Family Psychology*, 26(1), 26-39.
- Sorias, O. (1988). Sosyal destek kavramı. *Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 27(1), 353- 357.
- Soylu, Ö. (2002), Üniversite Sınavına Hazırlanan Öğrencilerin Ailelerinden Sosyal Destek Algılayıp Algılamama Durumlarına Göre Psikolojik Belirtiler Yönünden İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Spanier, G. B., Lewis, R. A. & Cole, C. L. (1975). Marital Adjustment Over The family Life Cycle: The Issue Of Curvilinearity. *Journal of Marriage and Family* Sayı: 37 (2), 263-275.
- Spanier, G. B. (1976). Measuring dyadic adjustment: New scales for assessing the quality of marriage and similar dyads. *Journal of Marriage and the Family*, 38 (1): 15-28.
- Stokes, J. P. (1985). The relation of social network and individual difference variables to loneliness. *Journal of Personality and Social Psychology*, 48(4), 981-990.
- Şahin, C. & Yağcı, M. (2017). Sosyal medya bağımlılığı ölçeği-yetişkin formu: Geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 14(1), 523-538.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using Multivariate Statistics*. CA: California State University.
- Tektaş, N. (2014). Üniversite öğrencilerinin sosyal ağları kullanımlarına yönelik bir araştırma. *Tarih Okulu Dergisi*, 2014(XVII).
- Traş, Z. ve Arslan, E. (2013). Ergenlerde sosyal yetkinliğin, algılanan sosyal destek açısından incelenmesi. *İlköğretim Online Dergisi*, 12(4), 1133-1140.
- Tsai, C. C. ve Lin, S. S. J. (2003). Internet Addiction of Adolescents in Taiwan: An Interview Study. *CyberPsychology & Behavior*, 6(6): 649-652.
- Turanlı, P. (2010). Orta Yetişkinlikte Evlilik Uyumu ile Benlik Saygısı ve Bağlanma Stilleri Arasındaki İlişkinin Saptanması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, T.C Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tutarel –Kışlak, Ş. & Çabukça, F. (2000). Empati ve demografik değişkenlerin evlilik uyumu ile ilişkisi. *Aile ve Toplum Dergisi*, 35-41

- Tutarel-Kıslak, Ş. ve Çavuşoğlu, Ş. (2006). Evlilik uyumu, bağlanma biçimleri, yüklemelere ve benlik saygısı arasındaki ilişkiler. *Aile ve Toplum Dergisi*, 3 (9), 61-68.
- Tutarel-Kıslak, Ş., & Göztepe, I. (2012). Duygu Dışavurumu, Empati, Depresyon ve Evlilik Uyumu Arasındaki İlişkiler. *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 27-46. doi:10.1501/sbeder_0000000044
- Uşaklı, N. (2010). Evli Bireylerin evliliğe uyumda karşılaştığı Sorunlar ve Eğitim İhtiyacı . Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi.Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara .
- Uzel, A. (2015). Evli Çiftlerde Cinsel Doyumun, Evlilik Uyumu ve benlik Saygısı Üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Ücan, İ. (2018). Algılanan sosyal destek ile dijital oyun bağımlılığı arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Nişantaşı Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Ünlü, H. (2001). Lise Öğrencilerinin Algıladıkları Sosyal Desteğin ve Ego Kimlik Statülerinin Sosyo-Ekonomik Düzey ve Cinsiyete Göre İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Wang, S., & Zhang, D. (2020). The impact of perceived social support on students' pathological internet use: The mediating effect of perceived personal discrimination and moderating effect of emotional intelligence. *Computers in Human Behavior*.
- Wight, R.C., Botticello, A.L., Aneshensel, C.S. (2006). Socioeconomic Context, Social Support and Adolescent Mental Health: A Multilevel Investigation. *Journal of Youth and Adolescence*. 35(1) S: 109-120.
- Winzelberg, A. (1997). The Analysis of an electronic support group for individuals with eating disorders. *Computers in Human Behavior*, 13(3), 393-407.
- Yağmurlu, A. (2011). Kamu Yönetiminde Halkla İlişkiler ve Sosyal Medya, *Selçuk İletişim Derg*, 7 (1), 5-15.
- Yalçın, H. (2014) Evlilik Uyumu İle Sosyodemografik Özellikler Arasındaki İlişki. *Eğitim Ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 250-261.
- Yang, S. C. ve Tung, C. J., (2007). Comparison of internet addicts and non-addicts in Taiwanese high school. *Computers in Human Behavior*, 23: 79-96.
- Yıldırım, İ. (1992). Evli bireylerin uyum düzeylerini etkileyen bazı etmenler. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.
- Yıldırım, İ. (2005). Algılanan Sosyal Destek Ölçeği'nin Revizyonu. *Eğitim Araştırmaları*. *Eurasian Journal of Educational Research*, 17, 221-236.

Yıldız, E. ve Koçak, O. (2020). Üniversite öğrencilerinde sosyal medya bağımlılığı ve algılanan sosyal destek arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 31(3), 1102-1126.

Yukay-Yüksel, M., Çini, A. ve Yasak, B. (2020). Genç yetişkinlerde sosyal medya bağımlılığı, yalnızlık ve yaşam doyumunun incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40, 66-85.

Zaimoğlu, S. (1991). *Adolesanlarda Toplumsal Destek Algısı*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı

EKLER

EK-A

BİLGİLENDİRİLMİŞ ONAM FORMU

Sayın katılımcı; Bu çalışma, İstanbul Gelişim Üniversitesi Klinik Psikoloji Yüksek Lisans Programı tezi kapsamında. Dr. Öğretim Üyesi Hatice Güneş danışmanlığında Gözde Mumay tarafından yapılmaktadır. Bu araştırmanın amacı; evli bireylerde sosyal medya bağımlılığı ve algılanan sosyal destek ile evlilik uyumu arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Size sunulan anketlerde geçen soruların doğru ya da yanlış cevapları yoktur. Soruları sizi en doğru şekilde yansıtacağını düşündüğünüz şekilde cevaplayınız. Vereceğiniz cevaplar çalışma sonuçlarının güvenilirliği açısından önemli olduğu için soruları cevaplarken kimseden yardım almayınız. Çalışmada toplanan veriler, bireysel değil bütün olarak değerlendirilecektir. Çalışmadaki sorularda sizden kimliğinize yönelik kişisel bilgiler istenmemektedir. Verileriniz kesinlikle gizli tutulacak ve çalışma sonuçları sadece bilimsel amaçlı kullanılacaktır. Bu çalışmaya katılım gönüllülük esasına dayanmaktadır. Katılım sırasında sorulardan veya herhangi bir başka nedenden ötürü kendinizi rahatsız hissederseniz katılımdan istediğiniz zaman vazgeçme hakkınız bulunmaktadır. Bununla birlikte, çalışmanın geçerliliği için bütün soruların yanıtlanması oldukça önemlidir. Çalışmanın sonucu hakkında bilgi almak ve çalışmayla ilgili herhangi bir görüş bildirmek ya da soru sormak isterseniz Gözde Mumay [redacted] ile irtibat kurabilirsiniz. Bu çalışmaya yaptığımız değerli katkılarınız için çok teşekkür ederiz.

- Çalışmayla ilgili verilen önemli bilgileri okudum ve gönüllü olarak katılmayı kabul ediyorum.
- Diğer:.....

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

- 1) **Testin uygulandığı tarih:** gg/aa/yy
- 2) **Yaşınız**
- 3) **Cinsiyet:** Kadın () Erkek ()
- 4) **Eğitim durumunuz nedir? :** Okur yazar değilim () İlkokul mezunuyum ()
Lise mezunuyum () Üniversite mezunuyum () Lisansüstü ve diğer ()
- 5) **Eşinizin eğitim durumu nedir? :** Okur yazar değilim () İlkokul mezunuyum ()
Lise mezunuyum () Üniversite mezunuyum () Lisansüstü ve diğer ()
- 6) **Çalışma durumunuz nedir? :** Çalışıyorum () Çalışmıyorum ()
- 7) **Eşinizin çalışma durumu nedir? :** Çalışıyor () Çalışmıyor ()
- 8) **Aylık geliriniz nedir? :** 2.000 ve altı () 2.000-3.000 () 3.000-4.000 ()
4.000-5.000 () 5.000-6.000 () 6.000 ve üstü ()
- 9) **Eşinizle nasıl tanıştınız? :** Görücü usulü () Sosyal medya üzerinden ()
Arkadaşlar aracılığıyla () Diğer ()
- 10) **Kaç yıldır evlisiniz?**
- 11) **Evlenmeden önce eşiniz ile ne kadar süre beraberliğiniz oldu?**
- 12) **Çocuğunuz var mı? Var ise kaç çocuğunuz olduğunu belirtiniz :** Çocuğum
yok () 1 () 2 () 3 () 4 () 4 ve üzeri ()
- 13) **Sosyal medyayı gün içinde ne sıklıkla kullanırsınız? :** 1 saatten az () 1-3
saat ()
4-6 saat () 7 saat ve üzeri ()
- 14) **Sosyal medyayı ne amaçla/amaçlarla kullanırsınız? :** Bilgi edinme ()
İletişim () İş/Eğitim () Video/Film İzlemek () Porno İçerikler İzleme () Oyun
Oynamak ()
Arkadaş Edinme ()

SOSYAL MEDYA BAĞIMLILIĞI ÖLÇEĞİ

Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği-Yetişkin Formu (SMBÖ-YF)

AÇIKLAMA: Aşağıda internette sosyal medya kullanımıyla ilgili çeşitli durumlar verilmiştir. Sizden, her ifadeyi dikkatlice okumanız ve kendiniz için en doğru olan ifadenin üzerine X işaretini koymanız istenmektedir. Lütfen boş madde bırakmayınız ve her durum için bir işaretleme yapınız.

- ① Bana Hiç Uygun Değil ② Bana Uygun Değil ③ Kararsızım
④ Bana Uygun ⑤ Bana Çok Uygun

1	Sosyal medyayı gerçek dünyadan bir kaçış olarak görüyorum.	①	②	③	④	⑤
2	Sosyal medyada planladığımdan daha uzun süre kalırım.	①	②	③	④	⑤
3	Kendimi mutsuz hissettiğim zamanlarda sosyal medyada olmak beni rahatlatır.	①	②	③	④	⑤
4	Sosyal medyada çok zaman geçirdiğimden işlerimi aksatıyorum.	①	②	③	④	⑤
5	Sosyal medyaya gerekmedikçe girmem.	①	②	③	④	⑤
6	Sosyal medya yüzünden verimliliğimin azaldığını fark ediyorum.	①	②	③	④	⑤
7	Sosyal medyada çok zaman geçirdiğim için çevremdekiler beni eleştirirler.	①	②	③	④	⑤
8	Sosyal medyayı kullanırken biri beni rahatsız ettiğinde sinirleniyorum.	①	②	③	④	⑤
9	Sosyal medyada iken kendimi özgür hissediyorum.	①	②	③	④	⑤
10	Sabah uyandığımda ilk işim sosyal medyaya girmek olur.	①	②	③	④	⑤
11	Sosyal medya kullanmayı sevmiyorum.	①	②	③	④	⑤
12	Güncel olaylardan haberdar olmak için sosyal medyadan ayrılamıyorum.	①	②	③	④	⑤
13	Çevremde birileri varken bile, sosyal medyada olmayı tercih ederim.	①	②	③	④	⑤
14	Özel bazı duyuruları görebilmek ya da paylaşabilmek için sosyal medyada daha çok zaman geçiriyorum.	①	②	③	④	⑤
15	Sosyal medyadan dolayı aile üyelerini ihmal ettiğim olur.	①	②	③	④	⑤
16	İnsani amaçlı sosyal projelerde yer almak için sosyal medyayı kullanmaktan kendimi alamıyorum.	①	②	③	④	⑤
17	Sosyal medyada bağlantı kurduğum insanlara kendimi daha iyi anlatıyorum.	①	②	③	④	⑤
18	Sosyal medyadaki arkadaşlıkları gerçek yaşamdaki arkadaşlıklara tercih ederim.	①	②	③	④	⑤
19	Sosyal medya gruplarıyla iletişim halinde olabilmem için sosyal medyayı daha uzun süre kullanırım.	①	②	③	④	⑤
20	Çeşitli sosyal duyarlılıklar konusunda çabuk haberdar olma isteği beni daha çok sosyal medyada olmaya itiyor.	①	②	③	④	⑤

ÇOK BOYUTLU ALGILANAN SOSYAL DESTEK ÖLÇEĞİ

Aşağıda 12 cümle ve her bir cümle altında da cevaplarınızı işaretlemeniz için 1'den 7'ye kadar rakamlar verilmiştir. Her cümlede söylenenin sizin için ne kadar çok doğru olduğunu veya olmadığını belirtmek için o cümle altındaki rakamlardan yalnız bir tanesini daire içine alarak işaretleyiniz. Bu şekilde 12 cümlenin her birine bir işaret koyarak cevaplarınızı veriniz. Lütfen hiçbir cümleyi cevapsız bırakmayınız. Sizce doğruya en yakın olan rakamı işaretleyiniz.

1. Ailem ve arkadaşlarım dışında olan ve ihtiyacım olduğunda yanımda olan bir insan (örneğin, flört, nişanlı, sözlü, akraba, komşu, doktor) var.

Kesinlikle hayır 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 kesinlikle evet.

2. Ailem ve arkadaşlarım dışında olan ve sevinç ve kederlerimi paylaşabileceğim bir insan (örneğin, flört, nişanlı, sözlü, akraba, komşu, doktor) var.

Kesinlikle hayır 1,2,3,4,5,6,7 kesinlikle evet

3. Ailem (örneğin, annem, babam, eşim, çocuklarım, kardeşlerim) bana gerçekten yardımcı olmaya çalışır.

Kesinlikle hayır 1,2,3,4,5,6,7 kesinlikle evet

4. İhtiyacım olan duygusal yardımı ve desteği ailemden (örneğin, annemden, babamdan, eşimden, çocuklarımdan, kardeşlerimden) alırım.

Kesinlikle hayır 1,2,3,4,5,6,7 kesinlikle evet

5. Ailem ve arkadaşlarım dışında olan ve beni gerçekten rahatlatan bir insan (örneğin, flört, nişanlı, sözlü, akraba, komşu, doktor) var.

Kesinlikle hayır 1,2,3,4,5,6,7 kesinlikle evet

6. Arkadaşlarım bana gerçekten yardımcı olmaya çalışırlar.

Kesinlikle hayır 1,2,3,4,5,6,7 kesinlikle evet

7. İşler kötü gittiğinde arkadaşlarıma güvenebilirim.

Kesinlikle hayır 1,2,3,4,5,6,7 kesinlikle evet

8. Sorunlarımı ailemle (örneğin, annemle, babamla, eşimle, çocuklarımla, kardeşlerimle) konuşabilirim.

Kesinlikle hayır 1,2,3,4,5,6,7 kesinlikle evet

9. Sevinç ve kederlerimi paylaşabileceğim arkadaşlarım var.

Kesinlikle hayır 1,2,3,4,5,6,7 kesinlikle evet

10. Ailem ve arkadaşlarım dışında olan ve duygularıma önem veren bir insan (örneğin, flört, nişanlı, sözlü, akraba, komşu, doktor) var.

Kesinlikle hayır 1,2,3,4,5,6,7 kesinlikle evet

11. Kararlarımı vermede ailem (örneğin, annem, babam, eşim, çocuklarım, kardeşlerim) bana yardımcı olmaya isteklidir.

Kesinlikle hayır 1,2,3,4,5,6,7 kesinlikle evet

12. Sorunlarımı arkadaşlarımla konuşabilirim.

Kesinlikle hayır 1,2,3,4,5,6,7 kesinlikle evet

EVLİLİK UYUMU ÖLÇEĞİ

1. Bu maddede yer alan ölçeği kullanarak, bütün yönleri ile evliliğinizdeki mutluluk düzeyini en iyi temsil ettiğine inandığınız noktayı daire içine alınız. Ortadaki 'mutlu' sözcüğü üzerindeki nokta, çoğu kişinin evlilikten duyduğu mutluluk derecesini temsil eder ve ölçek kademeli olarak sol ucunda evliliği çok mutsuz olan küçük bir azınlığı, sağ ucunda ise evliliği çok mutlu küçük bir azınlığı temsil etmektedir.

* * * * *

Çok mutsuz	Mutlu	Çok mutlu
------------	-------	-----------

Aşağıdaki maddelerde verilen konulara ilişkin olarak, siz ve eşiniz arasındaki anlaşma ya da anlaşmazlık derecesini yaklaşık olarak belirtiniz. Lütfen her maddeyi değerlendiriniz.

	Her zaman anlaşmaz	Hemen her zaman anlaşmaz	Ara sıra anlaşamıyoruz	Sıklıkla anlaşamıyoruz	Hemen her zaman anlaşamıyoruz	Her zaman anlaşamayız
2. Aile bütçesini idare etme	()	()	()	()	()	()
3. Boş zaman etkinlikleri	()	()	()	()	()	()
4. Duyguların ifadesi	()	()	()	()	()	()
5. Arkadaşlar	()	()	()	()	()	()
6. Cinsel ilişkiler	()	()	()	()	()	()
7. Toplumsal kurallara uyma (doğru, iyi veya uygun davranış)	()	()	()	()	()	()
8. Yaşam felsefesi	()	()	()	()	()	()

	((((((
9.Eşin akrabalarıyla anlaşma	((((((

Lütfen evliliğinizi en iyi ifade ettiğine inandığınız bir cevabın yanındaki kutucuğu (X) şeklinde işaretleyiniz.

10. Ortaya çıkan uyumsuzluklar genellikle:

() Erkeğin susması ile () Kadının susması ile () Karşılıklı tavizlerle anlaşmaya varılarak sonuçlanır.

11.Ev dışı etkinliklerinizin ne kadarını eşinizle birlikte yaparsınız?

() Hepsini () Bazılarını () Çok azını () Hiç birini

12. Boş zamanlarınızda genellikle aşağıdakilerin hangisini tercih edersiniz?

() Dışarıda bir şeyler yapmayı () Evde oturmayı Eşiniz genellikle aşağıdakilerden hangisini tercih eder? () Dışarıda bir şeyler yapmayı () Evde oturmayı

13. Hiç evlenmemiş olmayı istediğiniz olur mu?

() Sık sık () Arada sırada () Çok seyrek () Hiçbir zaman

14. Hayatınızı yeniden yaşayabilseydiniz,

() Aynı kişiyle evlenirdiniz () Farklı bir kişiyle evlenirdiniz () Hiç evlenmezsiniz

15. Eşinize güvenir, sırlarınızı ona açar mısınız?

() Hemen hemen hiçbir zaman () Nadiren () Çoğu konuda () Her konuda

T.C.
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
Etik Kurul Başkanlığı

ETİK KURUL KARAR ÖRNEĞİ

TOPLANTI TARİHİ: 25.02.2021
TOPLANTI SAYISI: 2021-06

KARAR NO: 2021-06-33: Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Klinik Psikoloji Tezli Yüksek Lisans Programı 180624150 numaralı Gözde MUMAY' ın "Evli Bireylerde Sosyal Medya Bağımlılığı Ve Algılanan Sosyal Destek İle Evlilik Uyumu Arasındaki İlişkisi İncelenmesi " konulu çalışması hakkında yapacağı anket sorularının, etik kurallara uygun olup olmadığını tespit etmek üzere, İGÜ Etik Kurulumuzun 18.12.2020 tarih ve 2020-31 sayılı toplantısında, İGÜ Etik Kurul Yönergesinin 12(1) maddesine göre değerlendirme yapmak üzere görevlendirilen öğretim elemanlarının raporları incelenmiş olup, ilgili çalışmada yer alan bilimsel araştırmanın etik kurallara uygun olduğuna oy çokluğu ile karar verildi.

